

Звіт директора Маріупольського міського ліцею перед педагогічним колективом та громадськістю в 2017-2018 навчальному році

У 2017-2018 навчальному році педагогічний колектив ліцею працював над вирішенням проблеми «Виховання всесторонньо розвиненої особистості. Формування інтелектуального потенціалу професійних здібностей учнів для подальшого розвитку у вищому навчальному закладі. Акмеологічний підхід», яка співвідноситься із статусом ліцею як обласної базової школи з теми «Впровадження компетентнісно-орієнтованого підходу в навчально-виховний процес».

Зміст експериментальної роботи:

- «Впровадження компетентнісно-орієнтованого підходу в навчально-виховний процес».
- «Підвищення ефективності навчального процесу через використання ІКТ».
- «Система координатії супроводу учнів проліцейських класів у педагогічний простір Маріупольського міського ліцею».

1.1. Інформаційна довідка.

Маріупольський міський ліцей був відкритий у 1996 році. Проектна потужність – 15 груп (450 учнів). Режим роботи – п'ятиденний, змінність занять – одна зміна. У 2017-2018 навчальному році в ліцеї було 16 класів, у яких навчалися 438 учнів. Ліцей розташований за адресою: просп. Миру 79.

У ліцеї працює методичний кабінет, психологічна служба, кабінет виховної роботи. Функціонує спортивний зал, їдальня, актовий зал, медичний кабінет, вчительська, 25 навчальних кабінетів, 2 комп'ютерних кабінети та конференц-зал, 2 кабінети обладнані інтерактивними дошками, лекційний зал, бібліотека, читальна зала, є вихід в Інтернет. Веб-сайт ліцею відображає активне життя нашого ліцею і одночасно є високотехнологічним інформаційним інструментом саморозвитку ліцейського співтовариства.

Маріупольський міський ліцей працює за індивідуальним навчальним планом, який враховує вимоги Концепції загальної середньої освіти та Концепції профільного навчання щодо організації навчального процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.

В ліцеї організоване різнопрофільне навчання за такими основними напрямки диференціації:

- природничо-математичним;
- філологічним;
- технологічним,

які, в свою чергу конкретизуються в окремі профілі навчання:

- іноземні мови;
- українська філологія;
- фізико-математичний;
- інформаційно-математичний;
- хіміко-біологічний.

У групах філологічного напрямку введені додаткові предмети: основи журналістики (варіативна складова), інформаційні технології (інваріантна складова).

У групах технологічного напрямку збільшена кількість годин на вивчення математики, фізики, хімії, біології. Години індивідуальних занять розподілені для проведення лекційних занять з алгебри, геометрії, фізики.

У ліцеї 16 класів, у яких навчалися 438 учнів:

7-А клас – 32 учнів,

7-Б клас – 33 учнів,
 11 група – 30 учнів,
 12 група – 30 учнів,
 13 група – 28 учнів,
 21 група – 28 учнів,
 22 група – 28 учня,
 23 група – 28 учнів,
 24 група – 29 учнів,
 25 група – 13 учнів,
 31 група – 28 учнів,
 32 група – 14 учня,
 33 група – 28 учнів,
 41 група – 28 учня,
 42 група – 28 учнів,
 43 група – 33 учнів.

Середня наповнюваність класу – 28 осіб. Середнє навантаження на учня в тиждень встановлена з урахуванням віку учнів на підставі навчального плану, санітарно-гігієнічних вимог.

Рух учнів за 2017-2018 навчальний рік представлений у таблиці:

Кількість учнів станом на 05.09.2016	Вибуло учнів				Прибуло учнів				Є на 01.06.2017			
	1-4	5-9	10-11	1-11	1-4	5-9	10-11	1-11	1-4	5-9	10-11	1-11
438	-	16	4	20	-	21	4	25	-	284	159	443

З 64 випусників 9-х класів 2017 року – всі продовжують навчання у 10-х класах ЗНЗ.

З 87 випусників 11-х класів 2017 року – 86 (99%) є студентами ВНЗ Маріуполя, України, зарубіжжя (Ліпатова В. – ВНЗ І-ІІ р.а.).

Аналіз працевлаштування випусників 11-х класів 2017 року представлений у таблиці:

	41 група	42 група	43 група	Всього	2016- 2017 н.р.	2014- 2015 н.р.	2015- 2016 н.р.
Маріуполь:	6	9	4	19	21,8%	19%	17%
МДУ	2	8	-	10			
ПДТУ	2	-	-	2			
АМІ	-	-	3	3			
Дон мед	2	1	1	4			
Харків	6	3	8	17	19,5%	22%	35%
Київ	13	10	11	34	39,1%	17%	17%
Інші міста України	1	5	3	9	10,3%	13%	17%
За кордон:	4	1	2	7	8,1%	25%	11%
Росія	2	-	2	4			
Польща	-	1	-	1			
Чехія	2	-	-	2			
Всього	30	28	28	86	98,9%	96%	98%

Близько 67% випусників навчаються на бюджетній формі навчання.

1.2. Аналіз навчально-виховної роботи. Результати діяльності учнів.

Маріупольський міський ліцей зарекомендував себе як навчальний заклад, який відповідає на вимоги суспільства і часу, готує інтелектуальну еліту нації, отримав статус обласної базової школи з проблеми «Впровадження компетентісно орієнтованого

підходу в навчально-виховний процес». Велика увага приділяється в ліцеї роботі з обдарованими дітьми. Учні ліцею щороку стають призерами обласних, Всеукраїнських предметних олімпіад з фізики, математики, з французької мови, з англійської, німецької мов та ін. предметів.

Ліцей має стабільні показники за якістю освіти. Практично 100% випускників ліцею кожного року складають зовнішнє незалежне оцінювання. І завжди управління освіти відзначає високий рівень якості знань ліцеїстів, які в рейтингу займають перші позиції з основних предметів: української мови, математики, іноземних мов. В 2017 році за рейтингом навчальних закладів України Маріупольський міський ліцей увійшов до 100 кращих шкіл України і посів 91 місце – єдиний в Донецькій області. Оцінювання навчальних досягнень учнів ліцею здійснюється за Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти.

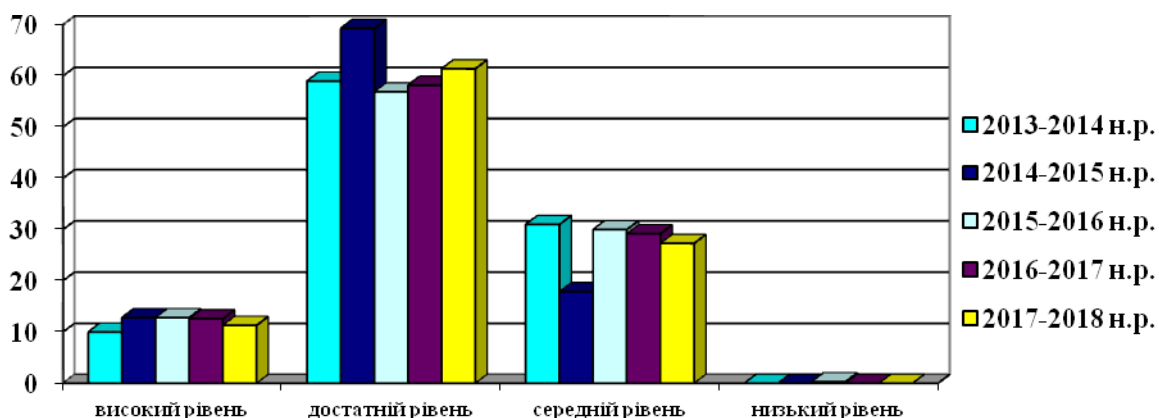
Вчителі ліцею добре обізнані з нормативними, інструктивно-методичними документами, критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів, формують навчальні навички, уміння, вдосконалюють самоосвітню діяльність учнів. Педагоги оцінюють учнів, використовуючи різноманітні методи: тести, усні та письмові відповіді, контрольні роботи, проекти тощо.

Адміністрація ліцею постійно вдосконалює систему контролю за рівнем навчальних досягнень учнів через моніторингове дослідження за такими напрямками: вивчення якості навчальних досягнень учнів за результатами семестрового та річного оцінювання; вивчення рівня досягнень учнів класу з профільних предметів; вивчення навчальних досягнень кожного класу окремо та в порівнянні з іншими класами ліцею; вивчення результатів проведення державної підсумкової атестації; вивчення результативності участі випускників 11 класів у зовнішньому незалежному оцінюванні.

Результати навчальних досягнень ліцеїстів 2017-2018 навчального року становлять:

	кількість учнів	Рівні							
		високий		достатній		середній		початковий	
		к-ть	%	к-ть	%	к-ть	%	к-ть	%
7а	34	3	-	22	-	9	-	-	-
7б	33	2	-	21	-	10	-	-	-
11	33	5	-	26	-	2	-	-	-
12	32	2	-	21	-	9	-	-	-
13	31	1	-	14	-	16	-	-	-
21	26	5	-	17	-	4	-	-	-
22	27	-	-	14	-	13	-	-	-
23	26	1	-	11	-	14	-	-	-
24	27	5	-	17	-	5	-	-	-
25	15	-	-	6	-	9	-	-	-
Всього	284	24	8,5%	169	59,5%	91	32,0%	-	-
31	29	4	-	15	-	10	-	-	-
32	14	1	-	10	-	3	-	-	-
33	28	3	-	15	-	10	-	-	-
41	28	6	-	20	-	2	-	-	-
42	28	4	-	22	-	2	-	-	-
43	32	8	-	21	-	3	-	-	-
Всього	159	26	16,4%	103	64,8%	30	18,8%	-	-
Разом	443	50	11,3%	272	61,4%	121	27,3%	-	-

Порівняння навчальних досягнень учнів за 2012-2013 н.р., 2013-2014 н.р., 2014-2015 н.р. 2015-2016 н.р. та 2016-2017 н.р.

Підсумки якості знань учнів 9-х класів у 2017-2018 навчальному році за результатами державної підсумкової атестації представлені у таблиці:

№ з/п	предмет	всього учнів	здавали ДПА	%	Рівень навчальних досягнень учнів								звільнені	не пройшли ДПА
					високий		достатній		середній		початковий			
					кіл-ть	%	кіл-ть	%	кіл-ть	%	кіл-ть	%		
1.	Українська мова	121	120	99,2	66	55,0	45	37,5	9	7,5	-	-	1	-
2.	Математика	121	120	99,2	50	41,7	61	50,8	9	7,5	-	-	1	-
3.	Інформатика	121	26	21,5	6	23,1	18	69,2	2	7,7	-	-	-	-
4.	Фізика	121	27	22,3	7	25,9	17	63,0	3	11,1	-	-	-	-
5.	Біологія	121	15	12,4	6	40	8	53,3	1	6,7	-	-	-	-
6.	Англійська мова	121	25	20,7	17	68,0	8	32	-	-	-	-	-	-
7.	Німецька мова	121	13	10,7	7	53,8	5	38,5	1	7,7	-	-	-	-
8.	Французька мова	121	14	11,6	9	64,3	5	35,7	-	-	-	-	1	-

Підсумки якості знань учнів 11-х класів у 2017-2018 навчальному році за результатами державної підсумкової атестації та державної підсумкової атестації у формі ЗНО представлені у таблиці:

№ з/п	предмет	всього учнів	здавали ДПА	%	Рівень навчальних досягнень учнів								звільнені	не пройшли ДПА
					високий		достатній		середній		початковий			
					кіл-ть	%	кіл-ть	%	кіл-ть	%	кіл-ть	%		
1.	Українська мова	88	88	100	63	71,6	22	25	3	3,4	-	-	-	-
2.	Історія України	88	41	46,6	12	29,3	23	56,1	6	14,6	-	-	-	-
3.	Математика	88	48	54,5	20	41,7	21	43,8	7	14,5	-	-	-	-
4.	Біологія	88	8	9,1	7	87,5	1	12,5	-	-	-	-	-	-
5.	Географія	88	1	1,1	-	-	1	100	-	-	-	-	-	-
6.	Фізика	88	11	12,5	7	63,6	3	27,3	1	9,1	-	-	-	-
7.	Хімія	88	1	1,1	-	-	1	100	-	-	-	-	-	-
8.	Англійська мова	88	60	68,2	18	30	36	60	6	10	-	-	-	-
9.	Німецька мова	88	3	3,4	2	66,7	1	33,3	-	-	-	-	-	-
10.	Французька мова	88	3	3,4	2	66,7	1	33,3	-	-	-	-	-	-

Учень Донеv Данііл отримав найвищій (200 балів) балл з ЗНО з математики.

У 2017-2018 навчальному році 138 учнів ліцею взяли участь у II (міському) етапі Всеукраїнських предметних олімпіад, 74 ліцеїстів стали призерами та переможцями цього етапу: I місце – 18 учня, II місце – 26 учня, III місце – 30 учнів. Згідно рішення оргкомітету III (обласного) етапу Всеукраїнських предметних олімпіад 55 учнів ліцею були запрошені для участі в олімпіадах. Переможцями III (обласного) етапу стали 31 учні, а саме:

№	Предмет	Кіл-ть учасників	ПІБ учасників III етапу олімпіад	Група	Диплом	ПІБ вчителів
1.	Українська мова	4	Запорожець А. Копенкова А.	43 42	III III	Кулігіна Н.Ф. Новікова С.М.
2.	Англійська мова	7	Дудко Г. Бугаєв А. Шапавалова І. Папоян Д. Гайдарова О. Меркулов М.	21 24 31 31 42 42	I II III III III II	Богданова Ю.А. Крившенко Ю.В. Балабанов Д.В. Балабанов Д.В. Дибко О.В. Голютяк А.Я.
3.	Інформатика	2	Турченко В.	43	III	Литвин Л.О.
4.	Фізика	8	Гайдін О. Моргай А. Конюченко Д.	13 11 43	II III III	Бабенко М.Ф. Бабенко М.Ф. / Нікуліна С.І. Бабенко М.Ф.
5.	Німецька мова	14	Гриб А. Куляні А. Зименко Т. Зінченко Т. Запорожець А. Парапінська В. Шелгунова К. Каменьок З. Перкова А. Сосновська М.	31 23 21 32 43 41 21 21 21 33	I II II II II II III III III III	Бахур В.В. Бахур В.В. Шелгунова Н.В. Бахур В.В. Шелгунова Н.В. Шелгунова Н.В. Шелгунова Н.В. Шелгунова Н.В. Шелгунова Н.В. Шелгунова Н.В.
6.	Французька мова	15	Циганок О. Копенкова А. Мануїлова Л. Давідулін К. Клафас Є. Овчиннікова М. Бодня С. Рула О. Меркулов М.	31 42 22 22 22 31 42 22 42	I I II II II II II III III	Бодня О.І. Бодня О.І. Акульшина Т.О. Акульшина Т.О. Акульшина Т.О. Бодня О.І. Бодня О.І. Акульшина Т.О. Бодня О.І.
7.	Математика	2	-	-	-	-
8.	ІКТ	1	-	-	-	-
9.	Економіка	-	-	-	-	-
10.	Географія	-	-	-	-	-
11.	Російська мова	2	-	-	-	-
12.	Біологія	-	-	-	-	-
13.	Екологія	-	-	-	-	-
14.	Хімія	-	-	-	-	-
Всього: 31 призерів з 55 учасників						
З них: I м. – 4, II м. – 13, III м. - 14						

Рішенням журі відбірково-тренувальних зборів 10 учнів ліцею представляли команду Донецької області з французької мови, російської мови, фізики, біології, інформатики та інформаційних технологій на IV етапі Всеукраїнських предметних олімпіад. Результати участі учнів:

№	Предмет	ПІБ учасників III етапу олімпіад	Група	Диплом	ПІБ вчителів
1	Фізика	Моргай А.	11	III	Бабенко М.Ф.
2	Англійська мова	Дудко Г. Бугаєв А.	21 24	Учасник III	Богданова Ю.О. Крившенко Ю.В.
3	Інформатика	Турченко М.	33	учасник	Литвин Л.О.
4	Французька мова	Копенкова А. Клафас Є. Овчиннікова М.	42 22 31	учасник учасник III	Бодня О.І. Акульшина Т.О. Бодня О.І.
5	Німецька мова	Гриб А. Куляні А. Парапінська В.	31 23 41	III учасник учасник	Бахур В.В. Бахур В.В. Шелгунова Н.В.
Всього: 4 призери з 10 - учасників					
З них: I м. – 0, II м. – 0, III м. – 4					

Загальний рейтинг результативності команди учнів ліцею в II (міському) етапі Всеукраїнських предметних олімпіад становить 1,4 балів (ефективність – 54%), в III (обласному) етапі – 1,3 балів (ефективність – 56%).

Особливі досягнення ліцею – це перш за все переможці предметних олімпіад усіх рівнів. Міський рівень – 74 переможця – це максимальна кількість дипломів серед навчальних закладів міста (в минулому 2016-2017 н.р. – 82), обласний рівень – 31 переможців (в 2016-2017 н.р. – 37), всеукраїнський рівень – 4 переможці з 10 ліцеїстів-учасників (в 2016-2017 н.р. – 3 з 9). Вже багато років ліцей займає лідируючу позицію рейтингу навчальних закладів Маріуполя за результативністю участі у IV (всеукраїнському) етапі предметних олімпіад.

Учні ліцею щорічно беруть участь у конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України. У 2017-2018 н.р. в конкурсі взяли участь 24 учня ліцею, з них призерами та переможцями I етапу стали 9 учнів (у минулому році 2), дипломів I ступеня – 2, дипломів II ступеня – 2, дипломів III ступеня – 5. Переможцями II етапу стали 3 учнів (дипломів II ступеня – 2, дипломів III ступеня – 1). Загальний рейтинг результативності команди учнів ліцею в I (міському) етапі конкурсу МАН становить 0,9 балів (у минулому році 0,5), в II (обласному) етапі – 1,75 балів (у минулому році 0).

1.3. Аналіз методичної роботи.

Методична робота ліцею здійснюється згідно з нормативно-правовими документами та спрямована на реалізацію науково-методичної проблеми «Розвиток творчих і професійних можливостей учителів та учнів шляхом їх подальшої самоосвіти та самовдосконалення». Методична робота ліцею є складовою системою неперервної освіти педагогічних кадрів. Методична служба ліцею є однією з підсистем освітньої системи Маріупольського міського ліцею, всі елементи якої чітко структуровані, взаємопов'язані і взаємозалежні, мають визначену ієрархію та субординацію.

Система методичної роботи з педагогами в ліцеї передбачає індивідуальні, групові та масові форми роботи. Вони взаємодіють і доповнюють одна одну. Відповідно до наказу №182 від 01.09.2017 р. «Про організацію методичної роботи з педагогічними працівниками у 2017-2018 навчальному році» в ліцеї функціонує:

- методична рада (керівник – Цинкуш І.А., заступник директора з НВР)
- 7 предметних кафедр, методичних об'єднань вчителів:
  - кафедра «Словесність» – (керівник Смирнова К.А., учитель вищої категорії);
  - кафедра «Іноземні мови» – (керівник Голютяк А.Я., учитель вищої категорії, учитель-методист);
  - кафедра «Математик» – (керівник Поліщук С.В., учитель вищої категорії, учитель-методист);
  - кафедра «Фізика» – (керівник Лаврик В.І., учитель вищої категорії);

- кафедра «Філософські дисципліни» – (керівник Ісаєнко ОМ., учитель першої категорії);
  - творча група «Природознавство» – (керівник Кареба С.І., учитель вищої категорії, «старший учитель»);
  - методичне об'єднання класних керівників – (керівник Кулігіна Н.Ф., учитель вищої категорії).
- Школа молодого учителя (керівник – Цинкуш І.А., заступник директора з НВР).

З метою надання практичної і теоретичної допомоги вчителям ліцею, згідно їх утруднень у педагогічній діяльності в ліцейському методичному кабінеті організовано роботу консультативного пункту з теорії та практики сучасного уроку, інноваційних педтехнологій, інтерактивних форм навчання. Особлива увага приділяється цілеспрямованій індивідуальній самоосвітній роботі педагогів. Зміст індивідуальних форм методичної роботи диференційований відповідно до рівня кваліфікації вчителя. При цьому учитель виходить із своїх запитів і потреб, враховуючи особливості закладу. Усі педагоги ліцею охоплені структурою методичної роботи ліцейського та міського рівнів.

Важливим фактором діяльності предметних кафедр є обов'язкова науково-дослідна діяльність під керівництвом наукових керівників. Керівництво здійснюють викладачі мариупольських вузів, вже протягом 20-ти років кафедри ліцею активно взаємодіють з аналогічними кафедрами ПДТУ та МДУ. В рамках цієї співпраці педагоги ліцею отримують консультації з написання дослідницьких робіт з учнями, рецензії на ці роботи, створюють методичні посібники, створюють і впроваджують у навчальний процес авторські програми елективних курсів, беруть участь у науково-практичних конференціях, засіданнях «круглих столів» тощо.

Крім того, педагоги ліцею мають можливість підвищувати кваліфікацію, узагальнювати і поширювати досвід педагогічної діяльності на міському регіональному рівні, брати участь в професійних конкурсах тощо. Все це сприяє професійному розвитку педагогів ліцею. Дидактичні форми науково-методичної роботи: теоретичні семінари, методичні оперативки, методичні дні і предметні тижні, майстер-класи на базі ліцею, творчі звіти, педагогічні читання, діагностика, аналіз труднощів у роботі вчителя, індивідуальні консультації, моніторинг якості навчання – теж дозволяють педагогам підвищувати свій професійний та методичний статус.

Матеріали предметних кафедр, методичних об'єднань містять кількісно-якісний склад членів кафедр, індивідуальні методичні паспорти педагогів, в яких відображені всі дані про вчителя та результативність його роботи, протоколи засідань та конспекти виступів, самоаналіз роботи кафедр за попередній навчальний рік з висновками та завданнями на наступний.

Адміністрація ліцею контролює діяльність кафедр та методичних об'єднань, бере участь в засіданнях, аналізує якість методичних заходів на оперативних нарадах за участю директора, організовує звіти керівників та інших методичних форм щодо ефективності роботи з підвищення рівня педагогічної майстерності.

Члени кафедри «**Українська словесність**» працювали над реалізацією методичної проблеми «Інноваційні технології як шлях до компетентнісно спрямованої освіти» відповідно до вимог держави щодо навчання і виховання учнів.

З метою поглиблення любові до рідного слова, розвитку культури усного й писемного мовлення та виховання поваги до народних звичаїв і традицій в Маріупольському міському ліцеї в 2017-2018 н. р. до Дня української писемності та мови були проведені такі заходи:

- До Дня української писемності та мови. Флеш–моб «Одягни українську вишиванку на свято».
- Конкурс знавців української мови ім. П. Яцика (ліцейський етап). Переможцями першого етапу XVII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика стали такі ліцеїсти:

Шевчунас Анна (серед паралелі учнів 8 класу),
Безуєвська Олександра (серед паралелі учнів 9 класу),
Матюшенко Діана (серед паралелі учнів 10 класу),
Копєнкова Альона (серед паралелі учнів 11 класу).

Вони представлятимуть ліцей у II (міському) етапі даного конкурсу.

- Інформаційні п'ятихвилинки про життя печерського святого Нестора Літописця.
- Всеукраїнський радіодиктант національної єдності для учнів і вчителів.
- Майстер–клас «Домашні обереги своїми руками». Провела учитель української мови та літератури Смірнова К.А. з учнями 22 групи із запрошенням співробітника Музею народного побуту.
- Створення блогу літературного героя на уроці української літератури. Провела учитель української мови та літератури Новікова С.М. з учнями 42 групи, які на уроці української літератури створили блог літературного персонажа Мартина Борулі з однойменного твору І.Карпенка-Карого.
- Сторінка мовознавчого журналу. «Українські традиції та звичаї на матеріалі СПР». Провела учитель української мови та літератури
1. Наріжна Л.В. з учнями 32 групи.
- Сторінка народознавчого журналу. «Народний прогностик». Провела учитель української мови та літератури Кулігіна Н.Ф. з учнями 24 групи.
- Конкурс на найкращий учнівський зошит «Міс і Містер каліграфія». Переможцями конкурсу стали учні восьмих класів: Міс Каліграфія – Харіна Антоніна (учениця 24 групи), Містер Каліграфія – Деревянченко Данило (учень 21 групи).
- Відкритий урок української мови «Складнопідрядне речення». Провела учитель української мови та літератури Коротких В.Я. з учнями 31 групи.
- Відкритий урок літератури рідного краю. Урок-автограф «Життя моє – це пошук без кінця...» (за творчістю маріупольського поета А.Ф.Бутенка).

Усі заходи підготовлені й проведені вчителями кафедри «Словесність» на високому рівні й викликали зацікавленість в учнів, а різноманітні форми роботи сприяли розвитку пізнавальних потреб, здібностей і нахилів ліцеїстів.

У листопаді 2017 року учителями кафедри української та російської словесності було проведено предметний тиждень з нагоди Дня української писемності та мови та проведені наступні заходи:

- Літературний калейдоскоп із учнівських афоризмів «Над чим плачуть учителі», Сторінка мовознавчого журналу «Українські народні свята на матеріалі СПР», Мовознавчий журнал «Чого ви не знали про українську мову?» (учитель Смірнова К.А.);
- Етнофестиваль «Сузір'я ліцейських талантів» (учителі Смірнова К.А., Романова І.Г.);
- Відкритий урок російської мови «Изъявительное наклонение глаголов в русском языке» (учитель Романова І.Г.);
- Сторінка народознавчого журналу «Символи української вишивки» (учитель Кулігіна Н.Ф.);
- Мовознавча гра «Цікавинки української мови» (учитель Наріжна Л.В.);
- Виставка творчих робіт учнів 7-х класів «Моя мова калинова» (учитель Новікова С.М.);
- Бєсїди на уроках російської мови «Русский язык в интернете», Робота прес-центру «Великие писатели о русском языке» (учитель Токій Л.А.);
- Книжкова виставка «Мова – духовне багатство народу» (бібліотекар Дружко Т.Г.);
- Флеш – моб «Одягни вишиванку на свято!», Ліцейський етап Всеукраїнського конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика, Виставка української вишивки «Візерунки моєї країни» (учителі української мови, літератури).

6.12.2017 року в ліцеї відбулася зустріч учнів 11-х класів із кінорежисером Тарасом Томенком, який презентував свою кінострічку «Будинок «Слово», присвячену письменникам «Розстріляного відродження».

22.02.2018 року вчителями Смірноюю К.А., Кулігіною Н.Ф. і Наріжною Л.В. було проведено міський семінар для слухачів курсів підвищення кваліфікації з теми «Інноваційні методи викладання української мови і літератури, зарубіжної літератури».

У березні 2018 року вчителі Смірнова К.А., Кулігіна Н.Ф. і Наріжна Л.В. виступали на педагогічній раді з теми «Виховання патріотичних почуттів у дітей на уроках і в позакласній діяльності».

У березні 2018 року вчитель Смірнова К.А. взяла участь у міжпредметному проекті Гете-інституту «Пакуємо рюкзак», який увійшов до десяти найкращих проектів в Україні.

У квітні 2018 року успішно атестувалися такі вчителі кафедри:

- Смірнова К.А., за рішенням міської атестаційної комісії, відповідає раніше присвоєній вищій кваліфікаційній категорії
- Романова І.Г., за рішенням ліцейської атестаційної комісії, відповідає раніше присвоєній першій кваліфікаційній категорії.

У квітні 2018 року учитель Токий Л.А. закінчила курси підвищення кваліфікації вчителів російської мови, інтегрованого курсу «Література», зарубіжної літератури з теми «Моделювання уроків зарубіжної літератури з використанням транзит-лоцій».

У квітні 2018 року учитель Романова І.Г. взяла участь у семінарі й тренінгах з питань медіації в місті Києві.

1 квітня 2018 року учитель Наріжна Л.В. стала учасником міського педагогічного технопарку й провела креатив-студію «Теоретико-методологічні засади впровадження інтегрованого принципу гуманітарної освіти».

З 1 до 6 червня вчителі Смірнова К.А., Новікова С.М. і Наріжна Л.В. працювали на пункті перевірки творчих робіт учасників ЗНО 2018 року з української мови і літератури.

У червні 2018 року вчителі Наріжна Л.В. і Кулігіна Н.Ф. взяли участь у семінарі з питань інноваційних технологій в місті Харкові.

Аналіз результативності досягнень учнів

2. Учитель Смірнова К.А.

- Переможці міського етапу предметної олімпіади: Дудко Галина (21 група) I місце, Клат Марія (21 група) III місце
- Переможець Всеукраїнського конкурсу есе «Я-європеєць» Крутоусова Крістіна (23 група)
- Переможець Міжнародного конкурсу «Мій рідний край» у номінації «Літературна творчість» (Мішечкіна Аліна 43 група)
- Переможці міського етапу Всеукраїнського конкурсу творчості дітей та учнівської молоді «За нашу свободу» в номінації «Поезія»: Третякова Софія (22 група) I місце, Подобна Ганна(22 група) III місце
- Переможець конкурсу літературного перекладу з французької на українську мову Христенко Микола (22 група).

3. Учитель Кулігіна Н.Ф.

- Переможець міського етапу предметної олімпіади Запорожець Аріна (43 група) і призер (II місце) в олімпіаді обласного рівня.

4. Учитель Наріжна Л.В.

- II місце в обласному етапі Всеукраїнського учнівського турніру юних журналістів Чепелева Крістіна (32 група)
- Переможець міського етапу Міжнародного конкурсу імені Петра Яцика III місце Алабутова Анна (12 група)

- Переможець міського етапу Міжнародного конкурсу імені Тараса Шевченка - III місце Чудінова Ніка (11 група)
- Переможець регіонального етапу Всеукраїнського конкурсу есе «Моя майбутня професія: планування і розвиток у 2018 році» Березун Поліна (22 група), учасник конкурсу «Мій рідний край»
- Переможець конкурсу літературного перекладу з німецької на українську мову на базі МДУ Доан Вікторія (32 група)
- Переможець міського етапу Всеукраїнського фестивалю «Розстріляна молодість» й учасник обласного етапу Граборової Поліна (32 група)
- Роботи Березун П., Граборової П., Баклушиної І. відправлено на Всеукраїнський дитячий літературний конкурс «Я – майбутнє України»
5. Учитель Новікова С.М.
- Переможець міського етапу Міжнародного конкурсу імені Тараса Шевченка - III місце Листопад Вероніка (7 клас)
- Переможці міського етапу предметної олімпіади: Новікова Р. (7 клас) II місце, Копенкова А. (42 група) II місце і III місце в обласному етапі
- Афанасьєва Аміна III місце в міському етапі МАН, учасниця обласного етапу
- Команда «Альянс» посіла II місце в обласному етапі Всеукраїнського учнівського турніру юних журналістів.
6. Учитель Романова І.Г.
- Сосновська Марія (33 група) III місце в міському етапі предметної олімпіади з російської мови.
7. Учитель Лучанінова Н.М.
- Кравченко Ксенія (12 група) II місце в міському етапі предметної олімпіади з російської мови.
8. Учитель Токій Л.А.
- Степанов Олексій (43 група), Бугаєв Артем (24 група) – III місце в міському етапі предметної олімпіади з російської мови й учасники обласного етапу.

В цілому результати роботи кафедри заслуговують високої оцінки. Особливу увагу слід приділяти розвитку в учнів науково-дослідницьких навичок і участі їх в конференціях МАН.

На протязі навчального року вчителі **кафедри «Іноземні мови»** продовжили використовувати інноваційні технології, «хмарні» технології, використовували у своїй роботі комп'ютер, навчально-ігрову платформу “Kahoot”, мультимедійну дошку та продовжували працювати у рамках проблеми «Впровадження сучасних навчальних технологій як фактор підвищення комунікативних компетенцій».

Широко застосовується аутентична література та посібники на уроках іноземних мов. А саме у цьому році для вивчення англійської використовувались посібники видавництва Oxford – Matrix, FCE, Oxford – Solutions, Express publishing - Upstream. Відділення вчителів французької мови застосовували посібники DELF для підготовки до екзамену, німецьке відділення використовувало підручники Tim Deutch. Використання таких підручників надало змогу підготувати учнів до різноманітних конкурсів та олімпіад.

Найважливіші результати вчителів кафедри в цьому навчальному році: Шелгунова Н.В. стала переможницею міського, обласного етапів та призер Всеукраїнського етапу конкурсу «Учитель року 2018», Бахур В.В. стала призером (2 місце обласного етапу) обласного конкурсу “Мій найкращий урок німецької мови”, Голютяк А.Я. став керівник ресурсного центру Британської Ради в Маріуполі.

У цьому навчальному році (2017- 2018) кафедра учителів французької мови показала високі результати роботи. Кожен учитель має свій досвід та досягнення. Бодня

О.І. взяла участь у роботі 3 серпневого Конгресу освітян Донеччини - 2017 «Освіта Донеччини: національний та європейський вектори розвитку» (має сертифікат). Учителя Овчиннікова О.В. Бодня О.І. взяли участь у роботі мовного практикума кафедри французької філології МДУ (березень 2018). Акульшина Т.О.Бодня О.І. Овчиннікова О.В. були членами журі II-III етапу, Акульшина Т.О. та Бодня О.І – IV етапу Всеукраїнської олімпіади з французької мови.

В рамках тижня іноземних мов було проведено свято Франкофонії та позакласний захід « Ми – проти расизму» та зустріч зі студентами франко фонями з Кенії. Учителя проводили відкриті уроки під час проходження педагогічної практики студентами МДУ та надавали методичну допомогу в підготовці та проведенні уроків.

Учні профільних груп (22, 31,42)взяли участь у Всеукраїнському конкурсі «Галус» з французької мови (жовтень 2017); учасників – 7; призерів – 8.

В II міському етапі Всеукраїнської олімпіади з французької мови взяли участь 17 учнів:

9 клас - Клафас Е. - 1 місце; Подобна Г. - 2 місце; Давідулін К. Рула О., Мануїлова Л., Пархоменко А., Кочурова Д.- 3 місце.

10 клас - Овчиннікова М. -1 місце; Циганок О. Зайко В.- 2 місце; Горелик Д. Чмирьова Е. -3 місце.

11 клас – Копенкова О.- 1 місце; Бодня С. Меркулов М.- 2 місце.

В III етапі олімпіади взяли участь 15 учнів:

9 клас – Клафас Е. Мануїлова Л. Давідулін К.- 2 місце; Рула О.-3 місце.

10 клас – Циганок О.-1 місце; Овчиннікова М.-2 місце.

11 клас – Копенкова О.-1 місце; Бодня С.- 2 місце; Меркулов М.- 3 м.

В IV етапі взяли участь 3 учня: Овчиннікова М.- диплом 3 ступеня; Копенкова О. Клафас Е. – учасники.

Овчиннікова М. (31гр.) є переможцем II та III етапів НПК МАН.

Учениця 42 групи Бодня С. є переможцем конкурсу відео-фільмів посольства Франції (3місце) «Коли мистецтво розмовляє навколо тебе».

Копенкова О. (42гр), Циганок О.(31гр.) стали призерами конкурсу відео-фільмів «Фразеологізми з Квебека».(Асоціація вчителів французької мови України та Посольства Канади)

Результати предметної олімпіади з німецької мови:

II етап

8 клас: Шевчунас Анна - 1 місце (Бахур В.В.), Сенюшкіна Марія - 1 місце (Бахур В.В.), Нерода Дар'я - 3 місце (Бахур В.В.)

9 клас: Бугаев - 1 місце (Шелгунова Н.В.), Шелгунова К. - 2 місце (Шелгунова Н.В.), Каменьок - 2 місце (Шелгунова Н.В.), Зименко - 2 місце (Шелгунова Н.В.), Перкова - 3 місце (Шелгунова Н.В.), Куляні Анастасія - 1 місце (Бахур В.В.)

10 клас: Гриб Анна - 1 місце (Бахур В.В.), Зінченко Таміла 32. гр - 3 місце (Бахур В.В.), Побойний Микита - 3 місце (Бахур В.В.)

11 клас: Запорожець А. - 1 місце (Шелгунова Н.В.), Парাপінська В. - 2 місце(Шелгунова Н.В.);

III етап

9 клас: Зименко Т. - 2 місце (Шелгунова Н.В.), Шелгунова К. - 3 місце (Шелгунова Н.В.), Каменьок З. - 3 місце (Шелгунова Н.В.), Перкова А. - 3 місце (Шелгунова Н.В.), Сосновська М. - 3 місце (Шелгунова Н.В.), Куляні Анастасія - 2 місце (Бахур В.В.), Зінченко Таміла - 2 місце (Бахур В.В.)

10 клас: Гриб Анна - 1 місце (Бахур В.В.),

11 клас: Запорожець А. 43 - 2 місце (Шелгунова Н.В.), Парাপінська В. 41 - 2 місце (Шелгунова Н.В.)

IV етап

9 клас: Куляні Анастасія – учасник (Бахур В.В.)

10 клас: Гриб Анна - 3 місце (Бахур В.В.)

11 клас: Парাপінська – учасниця (Шелгунова Н.В.)

НПК МАН

ліцейська конференція Куляні Анастасія - 1 місце; Гриб Анна - 2 місце (Бахур В.В.),
міський етап конференції МАН Куляні Анастасія - 1 місце, Гриб Анна - 3 місце (Бахур В.В.),

обласний етап конференції МАН Куляні Анастасія - 3 місце (Бахур В.В.),

Учні приймали участь у конкурсах

- Конкурс від Гете-Інституту “Всесвітній спадок ЮНЕСКО” (Зименко Таїсія - стипендія до екотабору в Геттингені /Німеччина)
- Приєднання до проекту “Міст до вищої освіти у Німеччині відбір пройшли Бугаєв А., Предко А., Куляні А.
- Перемога у конкурсі “Школа за екологію”, участь у 4 міжнародній конференції школярів у Берліні (Ліцей представляли Шелгунова Катерана, Зименко Таїсія, Каменьок Злата у супроводі Шелгунової Н.В. та Кареби О.В.)
- Запрошення до Києва на зустріч з федеральним президентом Штайнмаєром (учасники - гриб Анна, Побойний Микита у супроводі Шелгунової Н.В.)
- Конкурс для учнів “Зустрічі зі Східною Європою” (відправлено 12 робіт, 2 переможці виграли по 100 євро - Чистюхін та Шелгунова К.)
- Німецько-польсько-українська молодіжна зустріч у Геппенгаймі / Німеччина учасниця - Аліна Перкова
- Конкурс для школярів на участь у воркшопі зі створення газети Парাপінська Вероніка пройшла відбір і стала учасницею воркшопу
- “Відновлювані джерела енергії. Чому ні?” Шкільний обмін зі школою-партнером в Одесі.
- Мовний іспит А1 – 21 учасників отримали сертифікати, А2 – 8 учасників отримали сертифікати, В1 – 8 учнів отримали сертифікати.
- фестиваль у Києві “Відкриття німецько-українського року” (вересень 2017) учні 32 групи Зінченко Таміла та Тхі Кім Чі Ноан брали участь у заході
- міжнародний конкурс “ Зустрічі з Східною Європою” Івлієва Орина 7 Б, Тхі Кім Чі та Березун Поліна 32 гр. отримали по 100 Євро, Караваєва Ольга 31 гр. отримала 50 Євро
- міжнародний проект “3 місяці в Німеччині. Пізнаємо змінюючись” Папоян Жора 31 гр., Шаповалова Ірина 31 гр., Чернобривець Ірина 31 гр., Польщикова Анастасія 32 гр. - отримали можливість жити та навчатися в Німеччині 3 місяці з 15.04.18-01.07.18
- конкурс від Гете -Інституту “Один рік у Німеччині. що таке щастя?” Гриб Анна та Чернобривець Ірина - учасники
- проект “Міст до навчання в Німеччині” під підтримкою від Гете-Інституту, Куляні Анастасія 23 гр та Предкова Альона 24 гр - учасники проекту
- конкурс від МДУ “Перекладач. Переклад поетичного твору з Німецької мови” Шаповалова Ірина - 3 місце
- Папоян Жора 31 гр., Тхі Кім Чі Ноан 32 гр., Зінченко Таміла 32 гр., Карпенко Юлія 7а, Єрьоменкова Анна - учасники
- всеукраїнська заочна олімпіада “Олімпус” - 39 сертифікатів (2 - 10 місце), 42 учня брали участь
- конкурс від Гете -Інституту “Всесвітній спадок ЮНЕСКО” - Предкова Альона - переможець, отримала 2-х тижневу подорож до Маннгейма, де буде вивчати природничі науки німецькою мовою; Зінченко Таміла 32 гр.- переможець, отримала 3 -х тижневу подорож до Кельна Гриб Анна 31 гр., Чернобривець Ірина 31 гр, Бердюк Влада 33 гр. - учасники

- конкурс від Гете-Інституту “Що буде через 50 років?” Куляні Анастасія 23 гр., Гриб Анна 311 гр. Предкова Альона 23 гр. Бердюк Влада 33 гр. - учасники
- міжнародний конкурс на Паш-НЕТ “Що дала мені німецька мова, зроби відео чи презентацію?” Гриб Анна 311 гр., Бугаєв Артем 24 гр., Запорожець Орина 43 гр., Клат Марія, Беланов Валентин, Волошко Альона, Марушина Анна 111 гр. та Куляні Анастасія - учасники
- фоноконкурс в МДУ та нагородження учасників конкурсу “перекладач” квітень 2018 Папоян Жора - 2 місце
- всеукраїнський конкурс від Гете-Інституту “Моя школа - моя справа” Куляні Анастасія та Гриб Анна - учасники, отримали сертифікат-подяку за активність та креативність

Результати олімпіад з англійської мови:

II етап:

11 клас – 3 учні: Меркулов Микита (11 кл) - 2 місце (Голютяк А.Я.), Степанов Олексій (11 кл) - 3 місце (Балабанов Д.В.), Гайдарова Ольга (11 кл) - 3 місце (Дибко О.В.);

10 клас – 4 учні:

Папоян Жора (10 кл) - 2 місце (Балабанов Д.В.), Папоян Давід (10 кл) - 1 місце (Балабанов Д.В.), Шаповалова Ірина (10 кл) - 1 місце (Балабанов Д.В.), Ерєменкова Анна (10 кл) - 2 місце (Балабанов Д.В.);

9 клас – 2 учні:

Дудко Галина (9кл) - 2 місце (Богданова Ю.О.), Бугаєв Артем (9 кл) - 1 місце (Крившенко Ю.В.);

8 клас – 2 учні: Сенюшкіна Марія (8 кл) - 1 місце (Балабанов Д.В.), Шевчунас Анна (8 кл) - 1 місце (Балабанов Д.В.).

III етап:

11 клас – 2 учні: Меркулов Микита (11 кл) – 2 місце (Голютяк А.Я.), Гайдарова Ольга (11 кл) – 2 місце (Дибко О.В.),

10 клас – 3 учні: Папоян Давід (10 кл) - 3 місце (Балабанов Д.В.), Шаповалова Ірина (10 кл) - 3 місце (Балабанов Д.В.), Папоян Жора (10 кл) - учасник (Балабанов Д.В.),

9 клас – 2 учні: Бугаєв Артем (9 кл) - 1 місце (Крившенко Ю.В.), Дудко Галина (9 кл) - 2 місце (Богданова Ю.О.)

IV етап:

Бугаєв Артем (9 кл) – 3 місце (Крившенко Ю.В.), Дудко Галина (9 кл) – учасник (Богданова Ю.О.)

В I та II етапах НПК МАН стала переможницею (2 місце) Гайдарова О. (11 кл) – учитель Дибко О.В.

Учні приймали активну участь у екзаменах, організованих MacMillan Publishing House спільно з Міністерством освіти і науки, і, як результат, Меркулов Микита отримав сертифікат, який зазначив рівень володіння англійської мови – B1. Учні також брали участь у конкурсах з англійської мови: Всеукраїнський конкурс англійської мови Greenwich – 8 призерів, Американська програма обміну FLEX – 2 переможці (Папоян Жора (10 кл), Кірик Анна (10 кл) – учитель Балабанов Д.В.), Конкурс літературного перекладу (МДУ) – 1 переможець, Фонетичний конкурс (МДУ) – 2 переможці.

На протязі року учителі кафедри проводили відкриті уроки та проводили взаємовідвідання уроків, приймали участь у різних заходах:

- Відкриті уроки за темами «Натхнення», «Сучасне мистецтво» (Голютяк А.Я.).
- Відкриті уроки за темами «Великі міста України», «Комп'ютери та комп'ютеризація. Життя в майбутньому», «Професія, яку повинен опанувати кожен: сам собі лікар» (Богданова Ю.В.).
- Відкритий урок за темою «У ресторани» (Дибко О.В.).
- Відкриті уроки за темами «Здоровий спосіб життя», «Ремонт в квартирі», «Англомовні країни» (Балабанов Д.В.).

- Відкритий урок за темою «Святковий час» (Крившенко Ю.В.)
- Відкритий урок за темою «Захист навколишнього середовища» (Комар К.С.).
- Тренінг Британської ради «Ресурсні центри Британської Ради» (м. Запоріжжя)
- березень 2018, Голютяк А.Я., сертифікат координатора Ресурсного центру в Маріуполі
- Керівництво педагогічною практикою студентів МДГУ, лютий 2018 Голютяк А.Я., Дибко О.В., Балабанов Д.В., Крившенко Ю.В.
- Організовано і проведено проект “Метапредметний марафон НУШ: пакуємо рюкзак” для участі у конкурсі для вчителів “Моя школа майбутнього”, березень 2018, Шелгунова Н.В., Бахур В.В., Голютяк А.Я., Богданова Ю.В., посіли 10 місце серед усіх шкіл України.
- Семінар з підготовки до літнього мовного табору “Go Camp” (м. Київ) Дибко О.В.
- Семінар «Сучасні освітні стратегії», квітень 2018, Балабанов Д.В.,
- Тренінг «English for Media Literacy» (м. Маріуполь) травень 2018, Голютяк А.Я., Дибко О.В., Балабанов Д.В.
- Участь у міжнародному конгресі учителів німецької мови у Фрайбурзі (Швейцарія), виступ у секції CLIL (Шелгунова Н.В.)
- Серія семінарів ““Розробка методичних матеріалів до інтегрованих уроків CLIL” (Київ, квітень – жовтень 2017) (Шелгунова Н.В.)
- Всеукраїнська конференція “CLILIG в Україні - фахове та мовне інтегроване вивчення німецької мови: можливості, переваги та завдання” (Київ, 2017) (Шелгунова Н.В.)
- Конкурс “Мій кращий урок німецької мови” міський етап - 1 місце (Шелгунова Н.В.)
- Міжнародний освітній конгрес “Школа майбутнього - шанси та перспективи” (учасник - Шелгунова Н.В.)
- керівник команди від України та викладач німецької мови для учнів з Литви, України, Білорусії та Польщі молодіжний мовний табір у м. Друскінінкай – Бахур В.В.
- участь у міжнародному п'ятисторонньому шкільному обміні EUREKA у м. Віттмунд/Німеччина (Шелгунова Н.В., Бахур В.В.)
- керівник команди Донецької області під час участі у всеукраїнській олімпіаді з німецької мови у м. Львів (Бахур В.В.)
- майстер-клас «Особистісно-орієнтований підхід як методологічне підґрунтя навчання мов і літератур» (керівник секції Шелгунова Н.В.)
- Члени журі 4 етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади - Шелгунова Н.В., Голютяк А.Я., Бодня О.І., Акульшина Т.О.
- Конкурс “Веб вітрина. Поруч з генієм” Шелгунова Н.В. - 1 місце в номінації “Відеоогляд “Інновації в роботі з обдарованими учніми під час проведення позаурочних заходів”

Під керівництвом Голютяка А.Я. кафедра англійської мови ліцею приймала участь у проекті, організованим громадською організацією “GoGlobal” , та виграла участь у проекті “GoCamp”, тому ліцей став однією із 128 шкіл України (серед 3000 шкіл, які приймали участь), у якій буде організовано літню мовну школу за участю волонтерів із США.

У рамках проведення тижня іноземних мов, вчителі іноземної мови провели конкурс художнього перекладу, електронних стінгазет, інтелектуальний чемпіонат з ігри “Kahoot”, кінофестиваль короткометражного ліцейського кіно на англійській мові та конкурс пісні іноземною мовою «Євробачення».

Виходячи з аналізу роботи кафедри у 2017-2018 році можна зробити висновок, що загалом рік був успішним, про що засвідчують усі вищезгадані результати.

Міжнародна олімпіада Кенгуру Всього 137 відмінних – 48 добрих – 61 Учасники – 28	7 А –29 уч	Цимбалюк М.	Єрмоленко С. М.	Відмінний
	7 Б – 27 уч	Побудзий М.	Єрмоленко С. М.	Відмінний
	13гр – 13 уч	Смірнов М.	Єрмоленко С. М.	Відмінний
	22 гр – 11 уч	Сорокін В.	Єрмоленко С. М.	Відмінний
	23 гр – 22 уч	Верига Стас	Поліщук С. В.	Відмінний
	25 гр – 4 уч	Крамаренко Карина	Поліщук С. В.	Відмінний
	33 гр – 24	Проскуракова Елеонора	Поліщук С. В.	Відмінний
	43 гр – 23	Тараненко Кирило	Поліщук С. В.	Відмінний
		Півень Софія	Поліщук С. В.	Відмінний
		Грошева Ліза	Поліщук С. В.	Відмінний
		Титаренко Вікторія	Поліщук С. В.	Відмінний
		Крутоусова Крістіна	Поліщук С. В.	Відмінний
		Гамідов Гамід	Кучинська С. В.	Відмінний
		Костанда Вероніка	Кучинская С. В.	Відмінний
		Тимофеева Єва	Кучинська С. В.	Відмінний
		Ізетов Олександр	Кучинська С. В.	Відмінний
		Алексєєв С.	Кучинська С. В.	Відмінний
		Бердюк В.	Кучинська С. В.	Відмінний
		Висоцький Н.	Кучинська С. В.	Відмінний
		Луньов И.	Кучинська С. В.	Відмінний
		Кохана Д.	Поліщук С. В.	Відмінний
		Вардосанідзе А.	СанікідзеТ. А.	Відмінний
	Карацюба К.	Поліщук С. В.	Відмінний	
	Карпов Михайло	СанікідзеТ. А.	Відмінний	
	Макаров А.	Поліщук С. В.	Відмінний	
	Матус Марія	СанікідзеТ. А.	Відмінний	
	Шкурат Тетяна	Поліщук С. В.	Відмінний	
	Слінкін А.	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Турченко В	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Бояльський Д	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Конюченко Д	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Налчатди И	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Міснянкін В	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Солопов Я	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Зайцева В	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Аманова К	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Карлікова К	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Меньшикова Л	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Михальчук А	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Муртазіна А	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Запорожець А	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Іванченко Р	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Донєв Д	Кучинська С. В.	Відмінний	
	Жоглик А	Кучинська С. В.	Відмінний	
ЗНО математика	43	Донєв Д	Кучинська С. В.	200 балів

Однією з найважливіших завдань методичної роботи є виявлення, вивчення, узагальнено і поширення передового педагогічного досвіду. Відкриті уроки, виступи педагогів у круглих столах, педагогічних радах і засіданнях методичних об'єднань, дають можливість вчителям уявити життєвий досвід своєї педагогічної діяльності, поділитися своїми педагогічними знахідками і майстерністю. Участь учителів кафедри у методичних заходах міста

Протягом навчального року вчителі кафедри провели низку позакласних заходів, приймали участь у методичних заходах ліцею, міста:

Куцобіна Ж. А. та Цинкуш І.А. пройшли курси онлайн «Критичне мислення»

Поліщук С. В. учасник семінару «Мережа для сталого розвитку – CLIL у школі» (25 – 28.04.18 р, м. Київ); учасник конференції «CLIL в Україні - предмето – мовне інтегроване навчання німецькою мовою можливості, переваги та задачі», 13 жовтня 2017, м. Київ

Поліщук С. В. надрукувала статті у «Всеукраїнська газета математика» № 11 (815), червень 2017; всеукраїнська газета DEUTSCH № 4 (420), квітень 2018 (урок геометрії з елементами німецької мови «Rhombus, Rechteck, Quadrat. Ромб. Прямокутник. Квадрат.»)

Поліщук С. В. прийняла участь в колективному проєкті-конкурсі оголошеному федеративною республікою Німеччини стосовно реалізації педагогічних інновацій анонсованих реформою освіти в освітній процес. Проєкт отримав робочу назву «Пакуєм рюкзак» та вийшов до 10 кращих. В межах проєкту поліщук С. В. було розроблено 3 інноваційні уроки з алгебри та геометрії.

Кафедра взяла активну участь у ліцейській науково – практичній конференції «Перший крок до науки».

Єрмоленко С. М. : Листопад Вероніка, 7 А клас, «Вплив ігри «Судоку» на розвиток математичних здібностей учнів 7 А класу», 2 місце

Кучинська С. В. : Муртазіна Аміна, 43 група, «Використання моделі лінійної регресії для прогнозування цін на нерухомість» 1 місце, Аманова Катерина, 43 група, «Про деякі задачі на знаходження екстремальних значень», 2 місце

Поліщук С. В. : Костіна Єлизавета, 33 група, «Ймовірність написання тесту на високу оцінку методом випадкового вибору відповідей», 1 місце, Матус Єлизавета, 33 група, «Софізми» , 3 місце, Кір'якулова Марія, 33 група, «Чи можна важати світ геометрично правильним», 3 місце, Горохова Вікторія, 23 група, «світогляд з точки зору математики. Осьова і центральна симетрія», 3 місце, Глазньова Єлизавета, 23 група, «Роль геометрії в архітектурі», 2 місце, Проскураєва Елеонора, 23 група, «Різні способи розв'язання квадратних рівнянь», 1 місце, Тамаров Костянтин, 23 група, «Математика в музиці», 3 місце,
Кононович Софія, 21 група, «Число Пі»

Цинкуш І.А.: Дзигім Богдан, 41 група, «Використання похідної для розв'язання рівнянь»

Традиційним видом позаурочної роботи залишається проведення предметного тижня. Ця форма позаурочної роботи проводиться систематично і є ефективною. В ході предметного тижня вчителі проявили хороші організаторські здібності, різноманітні форми їх проведення викликали підвищений інтерес в учнів. Збільшилося число учнів, які брали участь в проведенні заходів, які були яскравими, видовищними, якісними і носили практико-орієнтований характер.

В цілому результати роботи кафедри у 2017-2018 н.р. заслуговують високої оцінки. Слід звернути увагу на підвищення результативності участі учнів у предметних олімпіадах та НПК МАН.

Методична проблема кафедри «**Філософських дисциплін**» - «Створення умов для максимально повного розкриття особистості, виявлення і розвитку індивідуальних якостей учнів, формування творчої діяльності, знань, навичок та вмій в процесі викладання історії та права».

Вчителі кафедри приймають активну участь у міських та всеукраїнських конференціях, програмах, проєктах, методичній роботі міста тощо.

Протягом навчального року вчителі кафедри провели низку позакласних заходів, приймали участь у методичних заходах ліцею, міста. Так кафедра прийняла активну участь у низці заходів ініційованих всеукраїнською асоціацією викладачів історії та суспільних дисциплін «НОВА ДОБА». Координатором співпраці стала Ісаєнко О.М.,

Ісаєнко Ольга Михайлівна приймала участь у роботі міської групи по розробці дистанційного курсу : «Дистанційне навчання українознавчих курсів для учнів з тимчасово окупованих територій», захід відбувався у межах проекту, що реалізує МДУ та Маріупольський науково-методичний центр за підтримки МОН України, Міністерства закордонних справ Литовської Республіки, Посольства Литви в Україні. Було створено дистанційні матеріали на підґрунті платформи moodle, порталі МДУ.

Ісаєнко О. прийняла участь у семінарі «Проектування курсів відкритого дистанційного навчання для дітей з тимчасово окупованих територій» (отримано сертифікат за підписом ректора МДУ К.В. Балабанова);

Кафедра прийняла участь:

В межах програми освітньої психологічної та інтеграційної допомоги дітям які постраждали від збройного конфлікту на Сході України та анексії Криму «Інтеграція через діалог» учні ліцею, які є переселенцями з зони АТО прийняли участь в 3 молодіжних академіях:

- 12 жовтня 2017 року – Єрмолаєва Єлизавета та Меркулов Микита;
- Грудня – Олійник Олеся, Дзигім Богдан, Боханова Ярослава;
- 26-27 січня – Калмиков Микита.

В рамках програми «Інтеграція через діалог» Калмиков Микита прийняв участь у літературному (анти)конкурсі «Недитячий погляд на війну» та увійшов у 10 фіналістів, його есе має бути надруковане у збірці.

Учитель Ісаєнко О.М. прийняла участь у науково-практичній конференції «Друга світова війна. Сучасне осмислення та інноваційне викладання», що засвідчує сертифікат за підписом професора С.В. Кульчицького.

Також учитель Ісаєнко О.М. прийняла участь у Молодіжній академії «У світі медіа. Історія яку ми створюємо», проведеної за підтримки МОН України, ГО УМНІЦ та ЄС (сертифікат за підписом Петра Кендзьора).

Також ММЛ став учасником апробації нового підручника з предмета «Громадянська освіта», яка проводилась в квітні-травні 2018 року. Підручник був написаний фаховою командою вчителів, кандидатів та докторів наук, які є членами асоціації «НОВА ДОБА». Ініціативу підтримало МОН України, під егідою та в приміщенні якого проводився інформаційний семінар в якому участь прийняла Ісаєнко О.М., яка стала регіональним координатором проекту в Донецькій області.

Ісаєнко О.М. прийняла участь в колективному проекті-конкурсі оголошеному федеративною республікою Німеччини стосовно реалізації педагогічних інновацій анонсованих реформою освіти в освітній процес. Проект отримав робочу назву «Пакуєм рюкзак» та увійшов до 10 кращих. В межах проекту Ісаєнко О.М. було розроблено 3 інноваційні уроки з предметів історія України, всесвітня історія та мистецтво.

В грудні 2017 року учителями кафедри був проведений тиждень історії і правознавства.

Ісаєнко О.М. виступала на педагогічній раді з презентацією співробітництва кафедри з асоціацією «НОВА ДОБА»

Результативність досягнень учнів (олімпіади, конференції, конкурси та ін):

- В предметних олімпіадах прийняло участь 23 учня на ліцейському рівні, на міський рівень вийшло 4 учні, прийняло участь у міській олімпіаді 3 учня.

- 6 учнів прийняли участь у ліцейській науковій конференції, 2 учні прийняли участь у конференції захисту наукових робіт МАН міського рівня. Це Піжук Давід та Чмирьова Єлизавета. Окрім того Піжук Давід прийняв участь у конференції молодих науковців ПДТУ «Наука – перші кроки».
- Команда ММЛ у складі 5 учнів 7-8 класів прийняла участь у міському веб-квесті «Поророж в часі» та стала лауреатами даного заходу.
- 38 учнів прийняли участь у предметній олімпіаді з історії «Олімпус»

Протягом року учителя кафедри плідно працювали над формуванням сучасної моделі навчання, вивчаючи досвід колег та представляючи власний. В цілому результати роботи кафедри можна оцінити як задовільні.

Методична проблема кафедри **«Фізика та інформатика»** в 2017-2018 н.р. «Створення умов для безперервного підвищення якості знань учнів та професійної компетентності педагогічних працівників в процесі викладання фізики та інформатики, вдосконалення методики викладання з використанням інтерактивних технологій».

Важливим для подальшого формування та розвитку професіоналізму викладачів кафедри фізики та інформатики виступав власний досвід, рівень потреб, інтересів, здібностей, спрямованості, які розкривалися у процесі самореалізації і виражалися у неперервній освіті. Кожен вчитель вибудовував власну траєкторію фахової самореалізації. Тобто, розвиток професіоналізму групи викладачів кафедри мав інтенсивний перебіг.

Застосування інформаційних технологій (дистанційного навчання), як продуктивного засобу, що покращує комунікації між вчителями та учнями, на думку вчителів кафедри, показали свою ефективність під час карантину та особливо - при роботі з обдарованими учнями (підготовка до участі в олімпіадах та МАН). Учням по інтернету надсилались не тільки завдання, а і конспекти лекцій, приклади розв'язання задач. Організована форма дистанційного навчання вдало доповнила традиційну роботу в класі, дала можливість успішно закінчити навчальний рік.

Результативність всіх форм підвищення кваліфікації педагогів, методичного рівня:

- Бабенко М.Ф. - провів обласний майстер-клас «Створення системи виявлення, вивчення та розвитку творчих здібностей учнів», виступав на III конгресі освітян Донеччини «Освіта Донеччини: національний та Європейський вектори розвитку». Входив до експертної групи міської олімпіади, був головою журі міського етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» (номінація «Фізика»).
- Кейда С.І. – була членом журі міської олімпіади. Виступала на засіданнях кафедри фізики та інформатики, проводила відкриті уроки, уроки з використанням інтернет-ресурсів.
- Лаврик В.І. – керівник кафедри фізики та інформатики, входив до експертної групи міської олімпіади, журі міського турніру юних фізиків. Проводив відкриті уроки, дистанційні індивідуальні заняття у підготовці до учнівської олімпіади, уроки з використанням інтернет-ресурсів. Виступав на засіданнях кафедри фізики та інформатики.
- Литвин Л.О. – входила до творчої групи з розробки уроків інформатики для дистанційного навчання учнів, брала участь у вебінарі: «Особливості ЗНО 2018 року», та у вебінарі Національного університету водного господарства та природокористування м.Рівне. Підготувала та провела бінарний урок з інформатики і української мови, була членом журі міської олімпіади.
- Нікуліна С.І. – прийняла участь у семінарах: «Втілення принципів онлайн тьюторства в роботу учителя» (м.Маріуполь), «Система доуніверситетської освіти

національного аерокосмічного університету ім. М.Є.Жуковського «ХАІ» (м.Харків), пройшла курс «Критичне мислення для освітян» (платформа «Prometheus»), прийняла участь у тренінгу для педагогів «Підвищення психосоціальної стійкості до стресу у дітей» (м.Маріуполь). Брала участь

9. в міжнародному проєкті Гете інституту «Моя школа майбутнього», в інтегрованому проєкті «Фізика в українській літературі». Провела 2 відкритих уроки. Була членом журі міської олімпіади.

Аналіз результативності досягнень учнів (олімпіади, конференції, конкурси та ін.):

ПІБ учителя	Досягнення учнів		
	Олімпіади	МАН	Конкурси
1	2	3	4
Бабенко М.Ф.	<p><i>міський етап:</i> Листопад В., (7-А) - I місце; Цимбалюк М.,(7-Б) - III м; Деркач В., (7-Б) - III місце; Моргай А.,(11гр.) - II місце; Гайдін О.,(13 гр.) - III місце; Євдокімов О., (13 гр.) - III м; Міснянкін В.,(43 гр.) - III м; Слінкін О.,(43 гр.) - III місце; Конюченко Д.,(43 гр.) - I м</p> <p><i>обласний етап:</i> Гайдін О.,(13 гр.) - II місце; Моргай А.,(11 гр.) - III місце; Конюченко Д.,(43 гр.) - III м</p> <p><i>IV етап:</i> Моргай А.,(11 гр.) - III місце</p>		
Кейда С.І.	<p><i>міський етап:</i> Вертелко Н.,(24 гр.) - III м; Турченко В., (43 гр.) – переможець міського, обласного та учасник Всеукраїнського етапу</p>	<p>Розбей К., Тараненко К., Мітіш Ф., Грінінгер М., Бураков Р. - учасники міського етапу</p>	<p>Розбей К., Тараненко К., Мітіш Ф., Грінінгер М. – студентська конференція «Наука – перші кроки 2018»; учасники міжнародного конкурсу «Бобер»; проєкт «Зберемо рюкзак»</p>
Лаврик В.І.	<p><i>міський етап:</i> Шинкарьов О., (24 гр.) - I м; Бугаєв А.,(24 гр.) - III місце; Шевчунас А., (11 гр.) - III м; Хацько Д.,(33 гр.) - III місце</p> <p><i>учасники обласного етапу:</i> Шинкарьов О., Шевчунас А., Хацько Д.</p>		
Литвин Л.О.	<p><i>міський етап:</i> Турченко В.,(43гр.) – переможець міського,</p>	<p>Шишков, Авдан, Гончаров, Снітовська (7-А)</p>	<p>4 золотих та 10 срібних сертифікатів за участь в міжнародному</p>

	обласного та учасник Всеукраїнського етапу; Місняк В.,(43 гр.) – учасник	- учасники ліцейської конференції	конкурсі «Бобер»
--	---	---	------------------

План роботи кафедри в цілому виконаний. Робота вчителів кафедри заслуговує високої оцінки.

Методична тема ТГ **«Природознавство»** - «Формування в учнів над предметних та міжпредметних компетенцій при викладанні предметів природничого циклу».

Робота вчителів в 2017-2018 н.р. була спрямована на створення умов для підвищення пізнавальної діяльності учнів і активізацію особистісної позиції учнів за рахунок доручення учнів до участі у конкурсах, конференціях, проектах:

- У XII регіональній студентській науково-технічній конференції «Наука – перші кроки» у ПДТУ Івахненко Анастасія посіла I місце (керівник Кареба С.І.)
- У I етапі НПК МАН посіла III місце Меншикова Валерія (керівник Захарова Ю.Ю.).
- У III підсумковій науково-практичній конференції учнівської та студентської молоді «Біологічні дослідження та винахідництво» (Донецький обласний еколого-натуралістичний центр) посіли II місце: Шелгунова Катерина (керівник Кареба О.В.), Бердюк Влада (керівник Кареба О.В.), Івахненко Анастасія (керівник Кареба С.І.), Конюченко Данііл (керівник Кареба О.В.), посіли III місце Меншикова Валерія (керівник Захарова Ю.Ю.), Суховій Нікіта (керівник Кареба О.В.)
- У IV Міжнародній екологічній конференції школярів «Школа за екологію» (Берлін, Німеччина)
- Таїсія Зименко, Катерина Шелгунова, Злата Каменьок (9 клас) презентували проект "Сонце для ліцею" (керівник Кареба О.В.).
- Участь у міських заходах до Дня Європи в Україні: конкурс буклетів (III місце), конкурс он-лайн газет, конкурс учнівських проектів (керівник Смирнова Л.І.).
- Участь у міському першості з футболу – III місце (керівник Захарова Ю.Ю.).
- Участь у воєнно-патріотичній грі «Джура-Сокіл» (керівник Захарова Ю.Ю., Бессонов О.В.).

Вчителі кафедри приймають активну участь у міських та всеукраїнських конференціях, програмах, проектах, методичній роботі міста, а саме у 2017-2018 н.р.:

- Всі вчителі кафедри взяли участь у проекті «Метапредметний марафон - НУШ «Пакуємо рюкзак», який увійшов до 10 найкращих проектів України.
- Відкритий урок з географії до 70-річчя Ізраїлю (керівник Смирнова Л.І.).
- Відкритий інтегрований урок «Полімери у твоєму рюкзаку» (керівник Кареба С.І.)
- У Всеукраїнському конкурсі «Сталий розвиток» Кареба О.В. стала переможницею.
- У конкурсі «Бути здоровим – жити здорово» Захарова Ю.Ю. стала лауреатом конкурсу.
- Участь у семінарі-практикумі ХАІ з теми «Організація тестового контролю навчально-пізнавальної діяльності школярів у системі Moodle» (Захарова Ю.Ю., Кареба О.В.).

Особлива увага в організації методичної роботи в ліцеї приділена роботі з молодим вчителям. У ліцеї функціонує «Школа молодого учителя», завданням якої є надання методичної допомоги молодим вчителям у розв'язанні першочергових проблем, подоланні труднощів, з якими зустрічається молодий вчитель, з метою підтримання творчої наснаги, бажання плідно працювати, отримувати високі досягнення. За кожним молодим учителем закріплюється досвідчений педагог-наставник, який вміє і бажає передати свій досвід і вміння молодому колезі.

Традиційними видами методичної роботи є проведення предметних тижнів, які дозволяють розкрити творчий потенціал учнів та вчителя.

Підсумки проведення предметного тижня аналізуються на засіданнях предметних кафедр.

На засіданнях предметних кафедр, методичних об'єднань розглядалися актуальні проблеми навчання й виховання: моніторинг якості ліцейської освіти, підготовка та результативність участі учнів у предметних олімпіадах, МАН, різноманітних конкурсах, підготовка учнів до ЗНО та ДПА, робота з обдарованими учнями, упровадження ІКТ, психолого-педагогічні аспекти навчання в умовах інформаційно-освітнього простору, самоосвітня діяльність учня тощо.

За 2017-2018 навчальний рік педагоги ліцею для вчителів міста та ліцею провели:

- 27 відкритих уроків;
- 15 майстер-класи;
- 5 семінарів-практикумів.

У 2017-2018 н.р. в ліцеї проведені тематичні педради «Якість освіти, прагнення до навчання – процес постійного вдосконалення всіх учасників навчально-виховного процесу», «Формування науково-дослідницької культури учнів в умовах освітнього простору ліцею».

Результатом методичної роботи з педагогічними кадрами є участь вчителів ліцею у конкурсах професійної майстерності. В 2017-2018 н. р. у конкурсі фахової майстерності «Учитель року – 2018» у номінації «Німецька мова» учитель Шелгунова Н.В. стала переможницею міського, обласного та призером (III місце) національного етапу конкурсу.

Для поліпшення методичної роботи у ліцеї діє сайт методичного кабінету. На його сторінках розміщена інформація про інноваційні технології та досвід їх впровадження як учителями ліцею так і педпрацівниками інших навчальних закладів. Сайт дає змогу завдяки розміщеним на ньому посиланням користуватися всією нормативною базою стосовно закладів освіти та навчально-виховного процесу, проведення ЗНО та ДПА. Учителі та учні мають змогу використовувати електронні підручники, збірники для проведення ДПА, які затверджені МОН України. Крім цього на сайті методкабінету діє Школа молодого вчителя, де розміщуються методична допомога починаючим: типологія сучасного уроку, зразки конспектів уроків з триединою метою, аналіз і самоаналіз уроків, портфоліо вчителя та інше.

Таким чином можна констатувати, що веб-сайт методичного кабінету міського ліцею є кроком до відкритості шкільного навчально-виховного процесу, вагомою складовою інформаційного простору навчального закладу, сприяє приверненню уваги громадськості, батьків до питань формування та реалізації освітньої політики ліцею.

Методична робота щодо розвитку міжнародних зв'язків ліцею будуються на:

- науково-дослідній роботі;
- міжнародних олімпіадах, конкурсах;
- стажуваннях викладачів ліцею, в Німеччині, Франції, Англії, США;
- стажуваннях учнів в Англії, Франції, Німеччині, США;
- зустрічах з іноземними представниками в різних європейських проектах;
- участь у роботі Євроклубу.

У вирішенні проблеми світової освіти все більшого значення набувають великі міжнародні проекти і програми, так як вони припускають участь різних освітніх систем.

Такими проектами для ліцею стали:

- Проект «Розвиток двомовної (білінгвальної) освіти в Україні» під егідою Посольства Франції та Міністерства освіти і науки України;
- Проект «Школи: партнери майбутнього» під егідою Гете-Інституту (Федеральна Республіка Німеччина) та Міністерства освіти і науки України;

- Проект «Два міста біля моря: Маріуполь - Вітмунд» під егідою Гете-Інституту (Федеральна Республіка Німеччина) та Міністерства освіти і науки України.
- Проект «Міст до навчання» новий проект ліцею під егідою Гете-Інституту (Федеральна Республіка Німеччина) та Міністерства освіти і науки України. Мета проекту – підготовка ліцеїстів до здобуття вищої освіти в Німеччині в напрямку, пов'язаному з природно-математичними науками. Ліцеїсти отримують можливість по закінченні ліцею навчатися в технічних Вузах Німеччини.

Викладачі та учні ліцею щорічно проходять стажування в Англії, Франції, Німеччини.

У травні 2018 року Маріупольський міський ліцей отримав запрошення Гете-Інституту взяти участь в конкурсі «Школа за екологію: думати, досліджувати, діяти!» Це екологічний проект, основним завданням якого є залучення уваги громадськості до локальних проблем навколишнього середовища і пошуку шляхів їх вирішення. Команда Маріупольського ліцею в складі вчителя німецької мови Шелгунової Н.В., вчителя біології Кареба О.В. і учнів 21 групи підготувала для участі в даному конкурсі проект «Сонце для ліцею». На конкурс було подано близько 300 конкурсних робіт. Проект Маріупольського міського ліцею став однією з 20 робіт, які були відібрані компетентним журі для участі в Міжнародній конференції школярів «Школа за екологію: думати, досліджувати, діяти!» і одним з 7 робіт, які були представлені в фіналі конкурсних захистів. Конференція дозволила привернути увагу підростаючого покоління до проблем дбайливого ставлення до природи.

В цілому науково-методична робота ліцею в 2017-2018 н.р. заслуговує високої оцінки.

1.4. Розвиток міжнародних зв'язків

Міжнародні зв'язки в ліцеї будуються на:

- науково-дослідній роботі;
- міжнародних олімпіадах, конкурсах;
- стажуваннях викладачів ліцею, в Німеччині, Франції, Англії, США;
- стажуваннях учнів в Англії, Франції, Німеччини, США;
- зустрічах з іноземними представниками в різних європейських проектах;
- участь у роботі Євроклубу.

У вирішенні проблеми світової освіти все більшого значення набувають великі міжнародні проекти і програми, так як вони припускають участь різних освітніх систем.

Такими проектами для ліцею стали:

- Проект «Розвиток двомовної (білінгвальної) освіти в Україні» під егідою Посольства Франції та Міністерства освіти і науки України;
- Проект «Школи: партнери майбутнього» під егідою Гете-Інституту (Федеральна Республіка Німеччина) та Міністерства освіти і науки України;
- Проект «Два міста біля моря: Маріуполь - Вітмунд» під егідою Гете-Інституту (Федеральна Республіка Німеччина) та Міністерства освіти і науки України.
- Проект «eTwinning Plus» - проект європейського Союзу, завдяки якому учні та вчителі ліцею можуть у величезній віртуальному просторі взяти участь в різних інтерактивних ініціативах;
- Проект «Міст до навчання» новий проект ліцею під егідою Гете-Інституту (Федеральна Республіка Німеччина) та Міністерства освіти і науки України. Мета проекту – підготовка ліцеїстів до здобуття вищої освіти в Німеччині в напрямку, пов'язаному з природно-математичними науками. Ліцеїсти отримують можливість по закінченні ліцею навчатися в технічних Вузах Німеччини.

Викладачі та учні ліцею щорічно проходять стажування в Англії, Франції, Німеччини.

У рамках проектів під патронатом посольства Німеччини та Гете Інституту та під керівництвом Шелгунової Н.В. та Бахур В.В. у 2017-2018 н.р. ліцеїсти приймали участь у конкурсах:

- Міжнародний конкурс “Історія моєї родини”
- Міжнародний конкурс відео для учасників курсів Гете-Інституту “Моє Гете-відео”
- Міжнародний конкурс творчих проектів “Зустрічі із Західною Європою”
- Міжнародний екологічний конкурс “Школа за екологію. Думати, вивчати, діяти”
- Міжнародна програма “Пізнаємо змінюючись”
- Міжнародні молодіжні дебати “Jugend debattiert international”

Досвід роботи Маріупольського міського ліцею з розвитку міжнародних зв'язків та участі в міжнародних проектах щорічно презентується на заходах різного рівня. Директор ліцею Акульшина Т.О. презентувала досвід на міській колегії з теми «Інтеграція в міжнародний освітній простір одна зі складових системи роботи з обдарованими дітьми в Маріупольському міському ліцеї» (серпень 2017р.). Заступник директора з НВР Цинкуш І.А. взяла участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Розвиток обдарованості дітей в умовах інноваційного освітнього простору» з доповіддю з теми «Міжнародні освітні проекти як засіб розвитку обдарованості учнів в умовах інноваційного освітнього простору Маріупольського міського ліцею» (2017 р., м. Івано-Франківськ).

В листопаді 2017 року в м. Києві пройшла зустріч директорів шкіл в рамках проекту «Школи: партнери майбутнього». В зустрічі взяла участь директор Маріупольського міського ліцею Акульшина Т.О.

Вісім учнів Маріупольського міського ліцею в січні 2017 року відвідали місто Вітмундт (Німеччина) в рамках співпраці з гімназією ім. Олександра Гумбольдта. В цьому році в проекті брали участь школярі з 5 країн: Німеччини, Аргентини, Кенії, Індонезії та України. Протягом 20 днів всі учасники проекту проживали в сім'ях німецьких школярів, вчилися в гімназії, а також працювали над спільними проектами.

З нагоди 10-річчя PASCH в Україні 30 травня 2018 року відбулася зустріч Президента Федеративної Республіки Німеччина Франка-Вальтера Штайнмаєра з учнями та вчителями українських PASCH-шкіл в Києві. Маріуполь на зустрічі представляла команда Маріупольського міського ліцею у складі учителя німецької мови Шелгунової Наталі Володимирівни та учнів 10 класу Анни Гриб та Побойного Микити.

Щороку учні ліцею беруть активну участь у програмі обміну «Пізнаємо змінюючись - 3 місяці у Німеччині». Цього року Папоян Жора, Чернобривець Ірина, Шаповалова Ірина та Польщикова Анастасія зможуть насолодитися німецькою культурою, ближче познайомитись з життям і побутом у Німеччині та удосконалити знання з німецької мови, адже учні будуть жити у німецькомовних родин та ходити до школи.

Це сприяє створенню іміджу ліцею, який поступово і наполегливо виходить на європейський простір.

1.5. Робота з кадрами. Атестація.

У 2017-2018 н.р. атестація педагогічних працівників Маріупольського міського ліцею здійснювалась відповідно до діючої нормативно – правової бази.

Основні питання з організації атестації педагогічних працівників в ліцеї відображаються в річному плані ліцею. Перспективний план-графік і річний план з атестації та курсової перепідготовки педагогічних працівників ліцею були складені з дотриманням вимог Типового положення про атестацію педагогічних працівників України та методичних рекомендацій відділу підвищення кваліфікації міського НМЦ.

Питання атестації протягом року розглядаються на педагогічній раді, нарадах при директорі, науково-методичній раді тощо. Проводяться індивідуальні співбесіди з

членами педагогічного колективу, вивчається Типове положення про атестацію педагогічних кадрів, організовано взаємовідвідування уроків та інших заходів, проводяться відкриті заходи, презентації педагогічного досвіду вчителів, які атестуються. Адміністрація ліцею дотримується алгоритму атестації педпрацівників, порядку та установлених термінів проведення заходів.

Були видані такі накази: «Про створення атестаційної комісії ліцею у 2017-2018 н.р.» №198 від 15.09.2017, «Про атестацію педагогічних працівників ліцею у 2017-2018 н.р.» № 222/1 від 11.10.2017, «Про підсумки засідання атестаційної комісії ліцею у 2017-2018 н.р.» № 035 від 20.03.2018, «Про підсумки засідання атестаційної комісії II рівня у 2017-2018 н.р.» № 050/1 від 05.04.2018р..

Аналіз підсумків 2017-2018 н.р. показав, що педагогічний колектив ліцею у процесі своєї діяльності реалізував мету, яка була поставлена на початку навчального року в справі навчання і виховання дітей. Рівень педагогічної майстерності педагогів помітно виріс, в цьому відіграла значну роль система методичної роботи, яка була сконцентрована навколо науково-методичної проблеми: «Розвиток творчих і професійних можливостей учителів та учнів шляхом їх подальшої самоосвіти та самовдосконалення». Робота над проблемою активізувала форми методичної підготовки кожного вчителя, піднесла на вищий рівень його теоретичну підготовку, надала чіткості й цілеспрямованості практичним заходам з різними категоріями вчителів.

На кінець 2017-2018 н. р. загальна кількість педагогічних працівників ліцею становить 42 особи, з них вчителів – 40, практичний психолог – 1, педагог-організатор – 1.

Із загальної кількості педагогічних працівників:

спеціалістів вищої кваліфікаційної категорії – 29;
спеціалістів першої кваліфікаційної категорії – 8;
спеціалістів другої кваліфікаційної категорії – 3;
спеціалістів категорії „Спеціаліст” – 2.

Мають педагогічні звання:

«вчитель-методист» – 8;
«старший учитель» – 5.

З них пройшли атестацію у 2016-2017 н.р. на підтвердження та підвищення кваліфікаційного рівня 6 педагогічних працівників.

Протягом навчального року спостерігалась позитивна динаміка у мотивації педагогів ліцею до професійного зростання, до самоосвіти, що проявилось в участі працівників у різних заходах, спрямованих на підвищення педагогічної компетентності. Курси підвищення кваліфікації в 2017 р. пройшли 9 працівників, отримавши відповідні свідоцтва.

З метою активізації впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес адміністрацією ліцею було рекомендовано врахування ступеню володіння комп'ютерною технікою та проведення уроків з її підтримкою. Як наслідок, вчителі, які атестувалися, продемонстрували можливості використання інформаційно-комунікаційних технологій на різних етапах уроків, в позакласних заходах, під час творчих звітів. Такий захід є ефективним засобом поширення інноваційних технологій, перспективного досвіду, розвитку творчих здібностей учителів.

План заходів з атестації виконано в повному обсязі.

Згідно плану здійснено:

- корегування п'ятирічного плану-графіку з атестації та курсової підготовки,
- складання плану курсової підготовки на наступний рік,
- оформлення стенду з питань атестації педагогічних працівників,
- перевірка стану особових справ працівників закладу на наявність: атестаційного листа, посвідчення про КПК,
- прийом заяв від педагогічних працівників на подовження терміну дії атестації,

- опрацювання законодавчої, правової та нормативної документації з питань атестації,
- створення атестаційної комісії,
- створення експертної групи,
- проведення засідань атестаційної комісії,
- відвідування навчально-виховних заходів під час вивчення системи і досвіду роботи педагогів, які атестуються (згідно з планами індивідуальної підготовки педагогічного працівника до атестації),
- оцінювання системи і досвіду роботи педагога, який атестується педагогічним колективом,
- проведення творчих звітів педагогів, які атестуються у 2017-2018 н. р.,
- підготовка звітної та статистичної документації.

Атестаційна комісія в Маріупольському міському ліцеї була створена в кількості 10 осіб, враховуючи думку колективу і спираючись на п. 2.2., 2.7. Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, та затверджена наказом директора №198 від 15.09.2017р. Склад комісії був частково поновлений порівняно зі складом комісії попереднього року. До неї увійшли:

Акульшина Т.О. – директор Маріупольського міського ліцею – голова атестаційної комісії;

Цинкуш І.А. – заступник директора ліцею з НВР – заступник голови атестаційної комісії;

Овчиннікова О.В. – учитель французької мови вищої категорії, старший учитель – секретар атестаційної комісії;

Члени атестаційної комісії:

Буданова Л.Ф. – заступник директора ліцею з НВР;

Лучанінова Н.М. – заступник директора ліцею з ВР;

Баліхіна О.Б. – голова профспілкового комітету Маріупольського міського ліцею, учитель історії вищої категорії;

Кейда С.І. – учитель інформатики вищої категорії;

Токій Л.А. – учитель російської мови та літератури вищої категорії, учитель-методист;

Кулігіна Н.Ф. – учитель української мови та літератури вищої категорії;

Тройнікова Л.Д. – психолог ліцею.

Для забезпечення більш об'єктивного, справедливого, послідовного оцінювання і якісного комплексного вивчення професійної діяльності педагогічних працівників в ліцеї організована робота експертної групи, до складу якої увійшли досвідчені педагогічні працівники.

Перевірка стану ведення атестаційної документації показала наявність в особовій справі педагогічних працівників атестаційних листів, характеристик, заяв на позачергову атестацію, на перенесення атестації та копій посвідчення про КПК, які завірені печаткою та підписом директора.

Аналіз показав, що ведення атестаційної документації відповідно Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, з дотриманням методичних рекомендацій відділу підвищення кваліфікації міського НМЦ.

Протоколи засідань атестаційної комісії оформлені відповідно до вимог ведення ділової документації у ЗНЗ (наказ МОНУ від 2.06.2000 № 240). Основні питання, які розглядались атестаційною комісією:

- розподіл функціональних обов'язків між членами атестаційної комісії;
- затвердження графіка проведення атестації та планів індивідуального проходження атестації педагогічних працівників у поточному навчальному році;

- розгляд експертних оцінок вивчення системи і досвіду роботи педагогічних працівників, які атестуються;
- затвердження атестаційних характеристик;
- розгляд атестаційних листів педагогічних працівників, прийняття відповідних рішень атестаційної комісії.

Згідно Типовому положенню атестація в ліцеї здійснюється на основі комплексної оцінки рівня педагогічної діяльності педагога. Атестація педагогічних працівників здійснювалась шляхом реалізації запланованих заходів: вивчення системи роботи педагогічних працівників шляхом відвідування уроків та позакласних заходів, у тому числі - відкритих; з'ясування рівня виконавчої та трудової дисципліни вчителів протягом атестаційного періоду; ознайомлення з персональними наробками педагогів, представлених на ярмарках педагогічних ідей протягом атестаційного періоду, а також в публікаціях, виданнях тощо; вивчення результатів діяльності вчителів в аспекті роботи зі здібною та обдарованою молоддю та в аспекті самоосвітньої діяльності; участь в ліцейських, міських, обласних конференціях, семінарах, конкурсах. Орієнтиром для визначення рівня результативності фахової діяльності вчителя у міжатестаційний період були критерії оцінювання: досягнення в міжатестаційний період (навчальні досягнення учнів, досягнення у конкурсах та олімпіадах, особисті досягнення вчителя у фахових конкурсах), визначення результативності методичної роботи, визначення рівня професіоналізму педагогічного працівника та ін. В ліцеї проводилися: декада відкритих уроків, презентація досвіду роботи вчителів, творчі звіти педагогічних працівників, які атестуються.

Вивчення та комплексне оцінювання системи роботи та узагальнення досвіду роботи педагогічних працівників проводилися із застосуванням таких параметрів і критеріїв оцінювання результативності професійної діяльності педпрацівників:

- рівень професійно-особистісного зростання (курси підвищення кваліфікації, дистанційне навчання, участь у вебінарах тощо),
- рівень навчальних досягнень учнів (моніторинг якості знань учнів, ДПА, ЗНО),
- результативність роботи з обдарованими учнями (предметні олімпіади, конкурс МАН, інші конкурси),
- результативність методичної роботи вчителя (участь у фахових конкурсах, розробка та впровадження власних методичних розробок, узагальнення й популяризація власного педагогічного досвіду на різних рівнях, робота у складі журі, творчих груп, атестаційних комісій тощо);
- оволодіння та впровадження в навчально-виховний процес інноваційних технологій (створення презентацій, електронних посібників, веб-сайтів тощо).

Методичні портфоліо педагогів дають можливість відстежити професійну педагогічну діяльність працівника у міжатестаційний період з таких питань як:

- підвищення кваліфікації (рік, місце, тема курсової роботи);
- проблема, над якою працює педагог;
- напрацьовані й оформлені методичні матеріали (теми методичних виступів у ліцеї, на рівні міста, області; методичні розробки; рекомендації; мультимедійні продукти; проекти);
- матеріали щодо участі у конкурсах;
- матеріали з проведених семінарів, майстер-класів, тренінгів тощо.

Станом на 20.04.2018 було виконано програму атестації педагогічних працівників в повному обсязі, проведено підсумкове засідання атестаційної комісії.

З 8 працівників, що підлягали атестації у 2017-2018 н.р.: визнано такими, що відповідають кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії» - 4 педагоги, встановлено кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії» - 1, визнано таким, що відповідає кваліфікаційній категорії «спеціаліст першої категорії» - 1, визнано таким,

що відповідає педагогічному званню «старший учитель» – 1. Перенесено атестацію на один рік зі збереженням встановлених попередньою атестацією кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії» та педагогічного звання «учитель-методист» - 1, «спеціаліст першої категорії» - 1.

Порівняльний аналіз підсумків атестації за 3 роки

Навчальний рік	Кваліфікаційна категорія					
	Спеціаліст	II категорія	I категорія		Вища	
			встанов	підтверд	встанов	підтверд
2015-2016	–	1	1	1	2	4
2016-2017	–	1	–	–	–	8
2017-2018	–	–	1	1	–	4

Навчальний рік	Педагогічне звання			
	Учитель-методист		Старший учитель	
	встановлено	підтверджено	встановлено	підтверджено
2015-2016	–	–	–	2
2016-2017	1	3	2	–
2017-2018	–	–	–	1

Зростання педагогічної майстерності колективу забезпечувалось відповідною організацією науково-методичної роботи. Основний акцент робився на індивідуальній роботі з учителями, на посилення як зовнішньої, так і внутрішньої їх мотивації до самовдосконалення, реалізації професійної майстерності. Особливе значення мало впровадження технології мотиваційного управління педагогічним персоналом. Заходи на підвищення кваліфікаційного рівня педагогічних працівників проводились відповідно до їх особистих запитів та інтересів, що були враховані в плануванні на 2017-2018 н.р. за результатами роботи в попередньому навчальному році. Підсумком стало збільшення ефективності індивідуальної професійної діяльності педагогів у науковому, методичному та експериментальних напрямках.

У ліцеї розроблена та широко впроваджується система заохочування педагогів, це: представлення педагогів на отримання грамот та нагород від управління освіти міста, області, Міністерства освіти та науки України; проведення кожного року моніторингу «Найкращий педагог ліцею», «Найкраща предметна кафедра ліцею», «Найкраща група ліцею» за підсумками яких переможці отримують грамоти, цінні подарунки, безкоштовні екскурсійні подорожі; вшановування кращих педагогів на ліцейському святі "Обдаровані діти".

1.6. Аналіз науково-дослідницької роботи.

Педагогічний колектив працював над розвиваючою системою навчання, що забезпечує формування у ліцеїстів ключових навчальних і життєвих компетентностей, а також здібностей до рефлексії, аналізу, планування; виховання учбової самостійності, формування понятійного мислення, моделювання як важливою складовою навчальної діяльності.

У ліцеї викладають висококваліфіковані педагогічні кадри, це дає можливість впроваджувати педагогічні інновації та нові технології в процес навчання.

У ліцеї працює науково-методична рада й науково-ліцейське товариство.

Продовжується співпраця ліцею з ВНЗ міста, області, України, Росії та зарубіжжя.

Члени педколективу продовжували працювати над вирішенням індивідуальних педагогічних проблем в рамках роботи на кафедрах, в МО і творчих групах ліцею, міста, області. Так, Ісаєнко О.М., учитель історії, успішно поєднує роботу та навчання в аспірантурі. Учитель Санікідзе Т.А. кандидат фізико-математичних наук.

У ліцеї працює науково-ліцейське товариство, в яке входять кращі учні ліцею. Члени наукового товариства представляють ліцей на конференціях різного рівня. У цьому навчальному році на розгляд журі конкурсу було подано 26 робіт учнів ліцею (у минулому році 10). Розподіл робіт за науковими відділеннями: технічних наук – 0; фізики й астрономії – 0; математики – 6; економіки – 0; комп'ютерних наук – 4; науки про Землю – 0; філософії та суспільствознавства – 2; хімії та біології – 6; екології, аграрних наук і наук про людину – 1; філології та мистецтвознавства – 7. На підставі рішення журі до очного туру конкурсу допущено – 24 роботи (10 учнів 9 класу, 7 учнів 10 класу, 7 учнів 11 класу).

Журі конкурсу-захисту, до складу якого увійшли науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів міста Приазовського державного технічного університету та Маріупольського державного університету, відзначило, що переважна більшість старшокласників мають глибокі знання з обраного напрямку, широку ерудицію, уміння логічно мислити та обґрунтовувати свою думку, висловлювати власні судження, аргументувати їх.

Переможцями **I (міського) етапу** конкурсу стали 9 учнів (у минулому році 2), дипломів I ступеня – 2, дипломів II ступеня – 2, дипломів III ступеня – 5.

Диплом I ступеня міської науково-практичної конференції старшокласників отримали:

Овчиннікова Марія, учениця 31 групи, секція французька мова, керівник Овчиннікова О.В.,

Куляні Анастасія, учениця 23 групи, секція німецька мова, керівник Бахур В.В.

Дипломи II ступеня:

Гайдарова Ольга, учениця 41 групи, секція англійська мова, керівник Дибко О.В.,

Бердюк Влада, учениця 43 групи, керівник Кареба С.І.

Диплом III ступеня:

Гриб Анна, учениця 31 групи, секція німецька мова, керівник Бахур В.В.,

Афанасьєва Аміна, учениця 42 групи, секція українська мова, керівник Новікова С.М.,

Меньшикова Валерія, учениця 43 групи, секція туризм, керівник Захарова Ю.Ю.,

Конюченко Динііл, учень 43 групи, секція загальна біологія, керівник Кареба О.В.,

Муртазіна Аміна, учениця 43 групи, секція прикладна математика, керівник Кучинська С.В.

На обласний етап, відповідно до рекомендацій журі конкурсу, відправлено 4 науково-дослідницькі роботи (у минулому році 0), до очного захисту допущено 4 роботи: Овчиннікова Марія, Куляні Анастасія, Гайдарова Ольга, Афанасьєва Аміна,

За результатами **II (обласного) етапу** конкурсу-захисту:

диплом II ступеня отримали Гайдарова Ольга (керівник Дибко О.В.) та Овчиннікова Марія (керівник Овчиннікова О.В.)

диплом III ступеня отримала Куляні Анастасія (керівник Бахур В.В.)

Загальний рейтинг результативності команди учнів ліцею в I (міському) етапі конкурсу МАН становить 0,9 балів (у минулому році 0,5), в II (обласному) етапі – 1,75 балів (у минулому році 0). Питання про результативність науково-дослідницької діяльності учнів було розглянуто на педагогічній раді 30.01.2018 року.

У III підсумковій науково-практичній конференції учнівської та студентської молоді «Біологічні дослідження та винахідництво» (Донецький обласний еколого-натуралістичний центр) Шелгунова Катерина, Бердюк Влада, Івахненко Анастасія, Конюченко Данііл посіли II місце, Меньшикова Валерія, Суховій Нікіта – III місце. У XII Регіональній студентській науково-технічній конференції «Наука - перші кроки» (ПДТУ, квітень 2018) Костіна Єлизавета посіла I місце, Івахненко Анастасія – I місце, Перкова Аліна – II місце, Куляні Анастасія – I місце, Гриб Анна – II місце. Учні Таїсія Зименко, Катерина Шелгунова, Злата Каменьок (9 клас) презентували проект "Сонце для ліцею" на IV Міжнародній екологічній конференції школярів «Школа за екологію» (Берлін,

Німеччина, травень 2018). Іллюшко Діана стала призеркою Міжнародного фестивалю-конкурсу дитячо-юнацької журналістики «Прес-весна на Дніпрових схилах».

Вище наведені показники свідчать про створення у ліцеї міцного підґрунтя для організації ефективної науково-пошукової та експериментальної діяльності серед обдарованих та здібних учнів, для реалізації творчого потенціалу педагогів – керівників науково-дослідницьких робіт.

Завдяки високим досягненням учнів і чудовому кадровому потенціалу, ліцей став базовою школою по підготовці учнів шкіл до предметних олімпіад з німецької, французької мов, математики, фізики та обласної базової школою з підготовки до турнірів з математики та журналістики.

1.7. Охорона праці

Робота зі створення безпечних умов праці та навчання у ліцеї проводилася у відповідності із законодавчими та нормативними актами з охорони праці.

Аналізуючи роботу з охорони праці працівників та учнів ліцею потрібно визначити наступне:

1. Заступник директора Буданова Л.Ф. та завгосп Дороніна Л.К. систематично проводили інструктажі з охорони праці, пожежної безпеки тощо.
2. Для працівників ліцею розроблені та затверджені
  - Посадові інструкції
  - Інструкції з охорони праці
  - Інструкції з пожежної безпеки
  - Інструкції з надання першої медичної допомоги
3. В ліцеї ведуться:
  - «Журнал реєстрації інструкцій з охорони праці»;
  - «Журнал видачі інструкцій з охорони праці».
4. Для забезпечення в ліцеї пріоритету життя та здоров'я працівників та учнів проводяться заходи:
  - кожен семестр перевіряється стан навчальних кабінетів і допоміжних приміщень ліцею з метою забезпечення необхідних умов праці та навчання;
  - відпрацьовується евакуація працівників і учнів ліцею на випадок пожежі та інших надзвичайних ситуацій;
  - перевіряється стан вогнегасників та інших засобів пожежогасіння;
  - перевіряється стан електроцитів, наявність підписів на них, кріплення телефонів;
  - у телефонних апаратів записані номери екстреного виклику та інструкції щодо дій працівників у разі наявності сигналу про вибух;
  - на поверхах розміщені: схеми евакуації із ліцею; місця розташування вогнегасників; схеми під'їзного шляху до ліцею; план евакуації співробітників та учнів під час пожежі;
  - на травмонебезпечних місцях нанесена «зебра»;
  - на інформаційному стенді систематично представляються матеріали з різних питань безпеки життєдіяльності учня;
  - відпрацювали дії учнів та працівників ліцею щодо дій у разі загрози та виникнення вибуху;
  - провели бесіди з учнями з питань поведінки у надзвичайних ситуаціях: «У разі загрози ураження стрілецькою зброєю, мінами, вибухонебезпечними предметами», «У разі загрози чи ведення бойових дій», «Якщо стався вибух», «Під час повітряної небезпеки».
5. У Маріупольському міському ліцеї у 2017-2018 н.р. була продовжена робота щодо життєзабезпечення ліцею в разі введення режиму підвищеної готовності при надзвичайній ситуації:

- складено плани евакуації до приміщень ліцею (актова зала, їдальня, гардероб), як засобів колективного захисту;
  - підготовлено підвальне приміщення для учнів 7-9 класів яке обладнано:
    - ✓ сидячими місцями
    - ✓ запасом питної води
    - ✓ аптечкою
    - ✓ ліхтарями
    - ✓ відрами
    - ✓ вогнегасниками, піском, пожежним інвентарем
  - для евакуації в сховище (учні 10-11 кл.) підготовлено запас води, аптечка;
  - переглянуто обов'язки особового складу невоєнізованих формувань у разі евакуації;
  - створено резерв лікарських та дезінфікуючих засобів, води;
  - складено перелік наявних засобів індивідуального та медичного захисту;
  - посилено пропускний режим в ліцеї та обмежено доступ на територію та в приміщення ліцею осіб, які не задіяні у навчально-виховному процесі;
  - проведено бесіди та інструктажі з правил поведінки під час артобстрілів;
  - підготовлено стенд «Как спастись в зоне АТО»;
  - в щоденники учнів вклеєні пам'ятки з поведінки під час артобстрілів;
  - на зборах при директорі проведені заняття з працівниками ліцею та переглянуто фільм «Поведінка при артобстрілі»;
  - підготовлено засоби захисту приміщень (мішки з піском, скотч);
  - проведено батьківські збори з питання захисту учнів, працівників та приміщень ліцею у разі артобстрілу;
  - проведено навчання з батьками по підготовці тимчасового укриття із залученням представників Штабу оборони;
  - проведено практичне заняття з батьками по евакуації в приміщення тимчасового перебування в разі виникнення надзвичайної ситуації;
  - проведено практичні заняття з учнями та працівниками ліцею по евакуації в приміщенні тимчасового перебування в разі виникнення надзвичайної ситуації;
  - контролюється стан інженерних мереж в підвалі ліцею.
6. Всі працівники своєчасно пройшли медичний огляд.
  7. Проведено заміри опору ізоляції електроспоживачів.
  8. Були перевірені всі навчальні кабінети, спортивний зал ліцею, спортивний інвентар про що були складені акти готовності кабінетів до нового навчального року.
  9. Заступники директора Буданова Л.Ф., завгосп Дороніна Л.К. та медична сестра стежили за неухильним виконанням інструкцій з охорони праці в навчальних кабінетах, інструкцій з користування електроприладами, дотримання санітарно-гігієнічних правил та норм тощо.
  10. Утримувалася в чистоті територія ліцею, знищувалися отруйні рослини та гриби.
  11. Систематично проводилися інструктажі з основ безпеки життєдіяльності з учнями під час позашкільних заходів.
  12. Розроблені заходи з пожежної безпеки.
  13. Проводився тиждень безпечного користування ліфтом, декади пожежної безпеки, Всеукраїнський конкурс-рейд „Увага! Діти на дорозі”
  14. Систематично проводилися бесіди з учнями з безпеки життєдіяльності та розглядалися питання безпечного користування електроприладами, ліфтом, хімічними речовинами, газом.
  15. З працівниками проводиться навчання з питань охорони праці згідно розробленої програми, ведеться журнал навчання.
  16. Питання охорони праці систематично обговорюються з працівниками ліцею на засіданнях при директорі.

17. Вчитель Поліщук С.В., яка веде облік та заповнення лікарняних листів, проводить порівняльний аналіз причини тимчасової непрацездатності вчителів.
18. Графіки відпусток відповідають терміну, всі накази про всі види відпусток є в наявності.
19. У 2017-2018 н. р. серед учнів ліцею випадків травматизму не було.

1.8. Аналіз виховної роботи.

I. Загальні відомості.

1.1. Характеристика виховного простору Маріупольського міського ліцею.

Маріупольський міський ліцей - школа нового типу з профільним навчанням.

У ліцеї навчаються 460 учнів у 16 класах (I курс – 3 групи, II курс – 5 групи, III курс - 3 групи, IV курс - 3 груп та два 7 класа).

У ліцеї є ставка заступника директора з виховної роботи та ставка педагога - організатора, ставка практичного психолога.

1.2. Загальноліцейська виховна проблема, над якою працював педагогічний колектив.

Виховання духовно-моральної, творчої, діяльної, розвинутої, здорової особистості, здатності до успішної соціалізації у суспільстві і активної адаптації на ринку праці.

1.3. Пріоритетні напрямки виховної діяльності ММЛ:

- посилення національно-патріотичного виховання учнів;
- формування неординарної творчої особистості, що вміє нестандартно вирішувати завдання;
- формування колективу односторонців;
- розвиток інтелекту учнів, прагнення отримувати з основ усіх наук глибокі, міцні знання.

1.4. Загальна оцінка виконання виховних задач річного плану.

В цілому, вдалося успішно реалізувати весь план виховної роботи ліцею:

-активізувалася робота з патріотичного виховання (проведення Єдиних уроків мужності, проведено Педраду «Национально-патриотическое воспитание учащихся – приоритетное направление воспитательной работы учебного заведения» у лютому 2018 р., проведення Дня Пам'яті та Примирення, вивчення історії України, активно реалізовувався загальноліцейський дворічний національно-патріотичний проект «Нам есть чем гордиться!»)

-був проведений цикл заходів, спрямованих на формування моральних якостей ліцеїстів, виховання правосвідомості, політичної культури та культури міжетнічних відносин;

-серйозна робота була проведена за напрямками «Ціннісне ставлення до людей, природи, мистецтва», «Ціннісне ставлення до себе» (проводились учнівські збори, благодійні акції, виховні години, дискусії, художні і клубні програми);

-активізувалася діяльність учнівського самоврядування (активізувалася волонтерська діяльність та участь в благодійних акціях), проведено День самоврядування;

Однак були проблеми, які заважали здійсненню виховного процесу:

-відсутність єдиних вимог до учнів з боку деяких класних керівників, вчителів-предметників та батьків;

-завантаженість учнів уроками і додатковими завданнями;

-відособленість сім'ї від життя ліцею, яка створює не просто перешкоди у вихованні дітей ліцеєм, вчителями, а й ставить деякі виховні моменти у повну суперечність з вимогами ліцею;

- безконтрольне користування дітьми мережі Інтернет.

ВИСНОВКИ: спільними зусиллями педагогічного, учнівського та батьківського комітету вдалося реалізувати виховні завдання, поставлені в 2017-2018 навчальному році.

II. Діяльність ММЛ спрямована на отримання учнями загальної середньої освіти (характеристика умов виховного простору).

2.1. Характеристика соціального положення учнів.

Соціальний паспорт Маріупольського міського ліцею на 2017-2018 навчальний рік.

Категорія	Кількість учнів соціально незахищених категорій
Дітей – сиріт і дітей ПБП	3
Дітей інвалідів	2
Дітей з багатодітних сімей	19
Дітей з малозабезпечених сімей	1

Залучення дітей соціально незахищених категорій до позашкільної освіти є важливим питанням у роботі ліцею.

Зайнятість дітей пільгових категорій у гуртках знаходиться на рівні 80 %.

На кінець навчального року в ліцеї навчалися 32 учня, прибувших із зони АТО.

В ліцеї відсутні наступні категорії:

- асоціальні сім'ї;
- сім'ї, в яких склалися несприятливі умови для виховання дітей ;
- учні, які перебувають на обліку в ОКМДД, СДД;
- діти з сімей загиблих шахтарів, військовослужбовців, працівників МВС і загиблих в зоні АТО.

2.2. Облік дітей, що потребують індивідуального педагогічного підходу.

У ліцеї навчаються 2 дітей-інвалідів.

З даною категорією учнів проводилася наступна робота:

- організована робота щодо підвищення рівня проінформованості педагогічних працівників, ліцеїстів про особливі потреби інвалідів, формування поваги до їх прав, особистості та гідності;

- були проведені години спілкування, конкурси малюнків, спортивні змагання, виставки кращих тематичних стіннівок, вікторини, диспути, засідання «круглих столів»;

- організовано проведення консультацій для батьків за темою «Роль сім'ї в соціалізації дитини-інваліда»;

- діти-інваліди охоплені позашкільною діяльністю: навчаються в музичній школі та в художній студії.

В ліцеї проводиться системна робота з дітьми, які потребують індивідуального педагогічного підходу.

10. Розроблено План спільної роботи ліцею з СДД, ОКМДД, ЦСССДМ, міського наркологічного диспансеру щодо попередження правопорушень, шкідливих звичок сучасної молоді 2017 – 2018 рр., яким передбачається лекційна робота лікаря – нарколога, штатного психолога та представників зацікавлених служб з учнями ліцею. В ході проведення декади «Молодь проти СНІДу» в ліцеї була проведена літературно – музикальна публіцистична програма «Обережно: СНІД!»

11. З метою попередження пропусків занять учнями без поважних причин, що може бути причиною негативного явища, ведеться щоденний облік відвідування занять учнями, який потім аналізується на методичних нарадах із класними керівниками та на Раді Маріупольського міського ліцею. До батьків, які не виконують належним чином обов'язки щодо виховання та навчання дітей, вживаються відповідні заходи.

12. У ліцеї заведено книгу обліку профілактики правопорушень, в якій зазначена дата, конкретне правопорушення уставу ліцею або правил учнів, які вчать у закладі, та які приймаються заходи щодо профілактики таких правопорушень у майбутньому.

13. Більшість учнів із списку цієї книги запрошуються на Раду профілактики, і рішенням Ради потрапляють у «групу ризику».

14. Таким чином, у закладі здійснюється комплекс організаційно – практичних заходів, спрямованих на попередження негативних явищ у дитячому середовищі і проводиться цілеспрямована робота з ліцеїстами, які потребують індивідуального педагогічного підходу.

2.3. Наявність та впровадження виховних та просвітницьких програм.

В активі ліцею:

- Проект № 1. Створення цілої виховної системи через організацію загальноліцейського смотра-конкурса «Найкраща група року» (початок реалізації проекту – 2008р.)
- Проект № 2. Дворічний проект з національно-патріотичного виховання з вивчення культурної, історичної та інтелектуальної спадщини України «Нам есть чем гордиться!» (початок реалізації – 2017 – 2018 н.р.)
- Проект № 3. Система підготовки інтелектуальних команд. Створення системи

ВИСНОВКИ:

У закладі здійснюється комплекс організаційно – практичних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання ліцеїстів, на попередження негативних явищ у дитячому середовищі і проводиться цілеспрямована робота з ліцеїстами, які потребують індивідуального педагогічного підходу. Учні пільгових категорій соціально захищені, виховуються в благополучних сім'ях, показують високий рівень знань, творчі здібності та вміння, приймають активну участь в житті групи, ліцею. В ММЛІ всебічно використовується проектна діяльність у виховній роботі.

ІІІ. АНАЛІЗ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ТА ЙОГО РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ.

3.1. Кваліфікаційний рівень класних керівників.

Досвід роботи класних керівників (16 навчальних груп):

1-й рік - 1 вчит.

3-5 років - 0 вчит.

5-10 років - 15 вчит.

3.2. Загальна характеристика роботи класних керівників.

Робота класних керівників будувалася на глибокому судженні особистості ліцеїста (карти розвитку і саморозвитку), індивідуальному підході до учня на основі цього вивчення, спрямованого на розвиток особистості, враховуючи її інтереси, на організацію взаємовідносин учнів один з одним, вчителями, з навколишнім світом. Робота класних керівників оцінювалася виходячи з таких принципів:

- організація посилення патріотичного виховання дітей за допомогою групових та індивідуальних форм роботи;

-орієнтація класних керівників на організацію як навчальної, так і позаурочної роботи з учнями;

-знання класних керівників особливостей колективу дітей, їх рівня вихованості, їх інтересів, вікових та індивідуальних особливостей;

-вміння знайти групі "своє обличчя", власну індивідуальність; участь у загальноліцейських справах;

-вміння підвищити вихованість учнів, їх інтелектуальний, моральний, естетичний, правовий, статевий і гігієнічний, а також світоглядний розвиток.

Всі ці принципи були відображені у моніторингу діяльності класних керівників в ході проведення загальноліцейського огляду-конкурсу "Краща група року".

Підсумки діяльності класних керівників під час загальноліцейського огляду-конкурсу" Краща група року»у 2017-2018 н. р.

Згідно з моніторингом діяльності класних керівників у цьому навчальному році активну роботу з учнями проводили класні керівники наступних груп:

-група № 11 (класний керівник Нарижная Л.В.);

-група № 31 (класний керівник Балабанов Д.В.);

-група № 23 (класний керівник Полищук С.В.).

-група №32 (класний керівник Романова І.Г. – номінація «Кращі в загально ліцейських та творчих справах»).

Додаток №1

	Кл. керівники	Итог за 1 семестр	Итоги за 1 сем. (с возр. Коэф.)	Итог за 2 семестр	Итоги за 2 сем (с возр. коэф.)	Итоги за 2017-2018	Призовые места (лицей)	Призовые места (курс)
7 - А	Бахур В.В.	1001	1001	1219	1219	2220		
7 - Б	КрившенкоЮ.В	988	988	1128	1128	2116		
11	Нарижная Л.В.	1294	1294	1495	1495	2789	I	I
12	Бодня О.И.	956	956	1138	1138	2094		III
13	Кейда С.И.	1063	1063	1217	1217	2280		II
21	Токий Л.А	1198	1174	1503	1472	2646		II
22	Смирнова Е.А.	1162	1139	1215	1191	2330		
23	Полищук С.В.	1129	1106	1579	1547	2656	III	I
24	Кулигина Н.Ф.	1180	1156	1518	1488	2644		III
25	Литвин Л.А.	929	910	1122	1100	2010		
31	Балабанов Д.В.	1322	1256	1478	1404	2660	II	I
32	Романова И.Г.	1182	1123	1444	1372	2495		II
33	Кареба Е.В.	1036	984	1130	1074	2058		III
41	Балихина О.Б.	1057	951	1262	1136	2087		III
42	Новикова С.М.	1076	968	1385	1247	2215		II
43	Кучинская С.В.	1178	1060	1447	1302	2362		I

3.3. Якість та доцільність проведення загальноліцейських заходів за основними напрямками формування ціннісних орієнтацій учнів.

Головним напрямком у виховному процесі в цьому учбовому році була ціленаправлена робота по реалізації міської Програми національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді на 2016-2020 рр.

Згідно даного направлення роботи в Маріупольському міському ліцеї були проведені наступні заходи:

1. Створений наказ по ліцею № 179 від 01.09.2017 р. «Про організацію роботи щодо національно-патріотичного виховання дітей та молоді у 2017-2018 н.р.» та складений План заходів.

2. 05.09.2017 р. проведено засідання педагогічної ради «Про посилення національно-патріотичного виховання ліцеїстів».

3. 07.09. 2017 р. №196 «Про виконання заходів щодо реалізації Концепції вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017 р. у Донецькій області»

4. 14.09.2017 р. проведено засідання Ради ліцею «Про посилення національно-патріотичного виховання ліцеїстів»

5. 12.10.2017 р. №223 «О проведенні єдиної класної години, присвяченій Дню захисника України».

6. 06.02.2018 р. проведено педагогічну раду «Національно-патріотичне виховання учнів – пріоритетний напрям виховної роботи учбового закладу».

7. Щомісяця проводилися Уроки мужності серед учнів 7-11 класів.

8. В жовтні було розпочато двурічний загальноліцейський проект «Нам есть чем гордиться!», у якому прийняли участь всі групи ліцею. Фестиваль-захист КТД в рамках проєту відбулося:

- 26 січня серед учнів 11 класів.

- 19-20 квітня 2018 р. серед учнів 7, 9-10 класів.

- 4 мая серед учнів 8 класів.

9. У жовтні 2017 року проведено Єдиний урок «На сторожі спокою рідної землі», Уроки мужності «Шануємо пам'ять наших героїв»; акція «Напиши листа захиснику України»; конкурс малюнків та ін.

10. 21 вересня було проведено класну годину, присвячену Міжнародному дню миру, та флешмоб, в якому прийняли участь учні 8 класу (інформацію щодо флешмобу було розміщено на сайті Департаменту освіти).

11. 05.10.2017 р. було проведено єдині класні години з євроатлантичної інтеграції України; Євроклуб здійснив засідання, де було представлено презентації стран НАТО учнями ліцею.

12. 9-20 жовтня пройшла Декада мужності та патріотизма. У рамках декади було проведено Єдині класні години «Відповідь нескореного народу».

13. Протягом навчального року ліцеїсти брали активну участь у військово-патріотичній грі «Джура» за наступними напрямками:

- Етап «Відун»;

- Етап «Рятівник»;

- Етап «Козацька сила» ;

- Етап «Стройова підготовка»;

14. 09.11.2017 р. в рамках Дня української письменності пройшов український етнофестиваль, у якому прийняли участь усі учні ліцею.

15. У листопаді 2017 року була проведена декада, присвячена Дню Гідності та Свободи, під час якої пройшли інформаційно-просвітницькі заходи, уроки Пам'яті «За мир в Україні, за гідність кожної людини».

16. З 23 по 30 листопада 2017 р ліцеї були проведені заходи, присвячені трагедії Голодомору; пройшли уроки Пам'яті; проведені «круглий» стіл і «усний» журнал «Пам'ятаємо. Скорбимо з усім народом України ».

17. У грудні 2017 р. були проведені святкові заходи до Дня Збройних Сил України: Єдині уроки мужності «Збройні сили України на сучасному етапі».

18. 9-20 лютого 2018 р. пройшла Декада військово-патріотичного виховання, в ході якого були проведені наступні заходи:

- Відкриття декади відбулося 09.02.2018 р. загальноліцейським заходом «Козацький гарт»;

- Завершення декади відбулося 16.02.2018 р. загальноліцейською родинною щорічною благодійною акцією «Допоможи бійцю», в рамках якої було проведено концертну програму, чаювання для бійців морської піхоти (сел. Широкино).

- В ході даної сімейної благодійної акції було зібрано для бійців морської піхоти з с. Широкино предмети першої необхідності на суму понад 36 тис. грн.

В акції взяли участь 405 учнів та їх батьків, 22 вчителів.

- Матеріали про участь в даній акції були відправлені до м. Києва для участі у Всеукраїнських конкурсах «Моральний вчинок» та «Благодійна Україна». Ліцей було нагороджено дипломом Асоціацією Благодійників України.

- Сюжет про акцію було висвітлено у міському телебаченні «МТВ».

19. 16.03.2018 р. Єдина класна година, присвячена Дню українського добровольця.

20. 9 квітня – 10 мая 2018 р. було був проведений місячник патріотичного виховання, в ході якого пройшов День пам'яті і примирення і свято Дня Перемоги над фашизмом у Другій світовій війні. По даному напрямку роботи були проведені наступні заходи:

- відбувся фестиваль-захист КТД в рамках загальноліцейського дворічного національно-патріотичного проекту «Нам есть чем гордиться!» серед учнів 7-11 класів. Інформація та фото про проведення патріотичного заходу були розміщені на сайті Департаменту освіти.

- 7 травня був проведений «Круглий» стіл учкому (презентація) «Героїчний подвиг українського народу в період Другої світової війни».

- Протягом усього місячника був оформлений куточок Бойової слави.

- 3,10 травня були проведені уроки мужності «Героям Другої Світової війни присвячено», «Шануємо пам'ять героїв сучасної Чтим пам'ять героїв нинешней необъявленной войны» серед учнів 7-11 класів.

21. Ліцеїсти брали активну участь в міських, обласних та Всеукраїнських конкурсах по національно-патріотичному вихованню (результати участі додаються, див.Додаток №1, 2).

15. Ліцеїсти взяли активну участь у наступних благодійних акціях:

- Ліцеїсти-волонтери 8 та 9 класів прийняли участь у міському проекті «100 годин волонтерства». До Міжнародного дня родини ліцеїстами було розповсюджено інформацію щодо свята у листівках мешканцям міста.

- Ліцеїстами-волонтерами була проведена благодійна акція ««Писанка пасхальному зайчику» - 2018!». Учні ліцею передали подарунки дітям-сиротам інтернату №2 у квітні 2018 р. Діти з дитячих будинків розписували писанки для Пасхального зайця та прикріпляли до них записки, у яких вони розповідали про подарунок, який вони хочуть отримати. Подарунки дітям дарували учні ліцею, їх батьки та вчителя. У акції прийняли участь усі групи ліцею.

Велике значення відводиться екологічному виховуванню ліцеїстів, їх ціннісному ставленню до природи.

- Учні ліцею щорічно беруть участь в обласному природоохоронному конкурсі «Збережемо першоцвіти», в якому робота учня ліцея зайняла 1 місце. В цьому навчальному році було зроблено:

- проведена пошукова робота з вивчення першоцвітів;

- відбулися екскурсії з учасниками пошукового загону в парки міста;

- організовано конкурс малюнків і плакатів «Збережемо природу»;

- підготовлена виставка «Першоцвіт своїми руками»;
- проведена акція на найкращу листівку-привіт «Бережи першоцвіт!»; Маріупольському ліцею було вручено подяку; ліцей признано як найкращий заклад-учасник акції.

• Учні ліцею щорічно беруть участь в обласному природоохоронному конкурсі «Замість ялинки – зимовий букет» В ході проведення даного конкурсу була проведена наступна робота:

- проведена акція на найкращу листівку-привіт «Замість ялинки – зимовий букет!» ;
- у ході даного конкурсу проведено опитування серед учнівської молоді;
- була оформлена виставка виробів своїми руками «Моя ялинка!».

Ліцеїсти брали активну участь в міських, обласних та Всеукраїнських конкурсах по екологічному вихованню та отримали високі результати (результати участі додаються, див. Додаток №1,2).

3.4. Кількість дітей,що знаходяться на обліку в ліцеї, СДД, ОКМДД.

В ліцеї немає учнів, які перебувають на обліку в ліцеї, СДД, ОКМОД, тому що цілеспрямовано і регулярно ведеться профілактична робота з ліцеїстами. Регулярно (1 раз на місяць) проводяться засідання Ради профілактики, куди запрошуються порушники Статуту ліцею та Правил для учнів.

16. Правоосвітня та право виховна робота у ліцеї здійснюється згідно окремого щомісячного плану виховної роботи на учбовий рік, котрий передбачає здійснення наступних право освітніх та право виховних заходів :

- Проведення всеукраїнського місячника «Увага! Діти на дорогах»;
- Організація засідання батьківського всеобучу на тему «Відповідальність батьків за виховання дітей»;
- Проведення профілактичних бесід з учнями щодо недопустимості прогулів без поважної причини;
- Проведення лекцій на правову тематику для учнів 1 – 4 курсів (під час класних годин);
- Проведення круглих столів з працівниками правоохоронних органів, управління юстиції, адвокатами на різноманітну актуальну правову тематику;
- Проведення декади «Молодь проти СНІДу»;
- Організація роботи громадського юридичного консультативного пункту у ліцеї для вчителів, учнів та їх батьків ;
- Проведення засідань Ради профілактики та інші.

17. Рада працює за планом, засідання проводяться один раз на місяць, складаються протоколи, надається допомога класним керівникам щодо профілактичної роботи з учнями. На засідання Ради профілактики запрошуються батьки, які не виконують свої обов'язки, у сім'ях яких не створено сприятливих умов для розвитку дитини, запрошуються класні керівники, учні яких входять до груп «ризик». Рада профілактики слідкує за дотриманням правил поведінки й правопорядку учнями в урочний та позаурочний час. На розгляд Ради виносяться також питання, пов'язані із цими проблемами.

18. Рада профілактики співпрацює :

- Міською Службою у справах дітей,
- Центром соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді,
- СДД райадміністрації.

19. Також розроблено План спільної роботи ліцею з СДД, ОКМДД, ЦСССДМ міського наркологічного диспансеру щодо попередження правопорушень, шкідливих звичок сучасної молоді.

20. Протягом навчального року було проведено профілактичні бесіди представниками правоохоронних органів:

• 04.12.2017 р. зустріч з учнями старших класів в рамках загальнонаціонального проекту Міністерства юстиції України «Я маю право». Зустріч було проведено головою відділу ДОАУС М.В. Семикопенко та іншими представниками прокуратури області та міста.

• 30.03.2018 р. лекція для учнів 9 класів прокурора Маріупольської місцевої прокуратури №1.

• 18.04.2018 р. бесіда з учнями 1 курсу лейтенанта патрульної поліції Іванченко Є.А.

3.5. Учніське самоврядування, його роль у житті ліцею.

Назва учнівської організації: ЮСЛ (ЮНАЦЬКИЙ СОЮЗ ЛІЦЕЇСТІВ).

Голова ЮСЛ – Чепелева Крістіна.

Протягом 21 років в ліцеї всю роботу з учнями організовує учнівський комітет. Щонеділі (вівторок, четвер) учком проводить засідання, які протоколюються.

У 2008 р. учкомом було організовано змагання «Краща група року» за певними параметрами.

I. Нормативний блок:

- навчання;
- участь в олімпіадах, МАН;
- рівень вихованості групи;
- виконання вимог ліцейської форми;
- запізнення на уроки;
- чергування по ліцею;
- виконання Кодексу честі ліцеїста;

II. Творчий блок:

- колективна справа групи;
- участь в загальноліцейських міських, обласних творчих конкурсах і заходах;
- творчий портрет групи.

За підсумками 2017 – 2018 навчального року переможцем стала гр. № 11 (8 клас), староста Жукова Єва, класний керівник Наріжня Л.В.; II місце – гр. № 31 (10 кл.), староста Чмирева Єлизавета, класний керівник Балабанов Д.В.; III місце – гр. № 23 (9 кл.), староста Півень Софія, класний керівник Поліщук С.В.

Учні 7-х класів прийняли участь в міні-проекті «Кращий клас року». Перше місце зайняв 7-А клас (класний керівник Барух В.В.)

Перехідний кубок та безкоштовна екскурсійна пугівка для усіх учнів 11 групи за рахунок спонсорських коштів батьків були вручені на святі Останнього дзвоника.

3.6. Активність та результативність участі ліцеїстів у позаліцейських заходах, конкурсах.

Згідно наказам та розпорядженням Департаменту освіти мариупольської міської Ради учні ліцею брали участь у районних, міських, обласних творчих та інтелектуальних конкурсах та мали високу результативність. Ліцеїсти брали активну участь у 18 міських та обласних творчих конкурсах і стали переможцями (1, 2,3 місця) в 15 з них.

**Участь учнів Маріупольського міського ліцею
в творчих конкурсах по в I-II семестрі 2017 – 2018 н.р.**

РІВЕНЬ	НАЗВА КОНКУРСУ	УЧАСНИКИ	РЕЗУЛЬТАТ
городской	Конкурс-выставка изобразительного искусства «Детские краски Приазовья»	Перевертун Анна Глазньова Елизавета Курлова Анастасия	Участие 2 место в номинации «Живопись» участие
городской	Конкурс рисунков «Зайвим тратам скажемо «Ні»	Олейник София 13 гр Стронская Вероника Зайцева Владлена	участие
городской	Конкурс фотографії «Моя Україна»	Моргай Ангелина 11гр. Константинов Сергей 13 гр. Нгуен Минь 23 гр. Олександр Чистюхін 23 гр. Олейник Софія 13 гр.	Участие 1, 2 место Участие 3 место
Городско й	Патриотический конкурс-выставка оберегов ко Дню за щитника Украины «Свято мужності»	Шапвалова Валерія 12 гр. Софія Инжеватова 21 гр. Яцюк Мария 11 гр. Чистюхин Александр 23 гр. Матвиенко Анастасия 11 гр. Олейник Софія 13 гр. Чудінова Ніка 12 гр.	Участь 3 место участь
городской	«Мистецтво оригамі 2017»	Овчаренко Аліна Віталіївна 13 гр. Богдан Ігор Андрійович 7кл.	Участь 1 місце 3 місце

		Піскун Альбіна Вікторівна Черних Анна Кубасова Анастасія 13 гр. Беседина Христина 13 гр. Крутоусова Христина 23 гр.	
городской	Виставка «Екологічний калейдоскоп»	Вербицька Анна Малиновська Злата Капканець Тетяна 11 гр. Інжеватова Софія Івахненко Дмитро Подкопаєв Михайло 7-Б Новацька Софія 21гр.	Участь
городской	Конкурс рекламних слоганів та листівок щодо ефективного використання паливно- енергетичних ресурсів	Матус Єлизавета 33 гр. Піскун Альбіна 7А Папоян Жора 31 гр. Шпарага Софія 12 гр. Тімановська Влада 13 гр.	Участь
городской	Конкурс дитячих робіт «Замість ялинки зимовий букет – 2017»	Бикова Аліса 7-б	2 місце у номінації «Моя ялинка» у техніці «Побутовий матеріал, мішура, фліс»
городской	Конкурс-виставка «Валентинів день»	Мельниченко Алина 31 гр. Караваєва Ольга 31 гр. Черных Анна-Марія 11 гр. Олейник Софія 13 гр. Захаренкова Анастасія 13 гр. Ширманова Анастасія 33 гр.	Участь участь 2 місце «Графіка» участь Гран-прі «Живопис» Гран-прі «Живопис» - Номінація «Образотворче містечтво»
городской	«Твоя улюблена іграшка»	Кривун Єлизавета 7-Б	3 місце
городской	«За нашу свободу»	Анна Подобна 22 гр. Іллюшко Діана 7-Б	2 місце участь
городской	Природоохоронна акція «Проліска»	Побойний Микита Яковлев Микита Жмурко Артур Побойний Микита Стьопушкіна Діана Катерина Бардаш Циганюк Олександра Ткаченко Ян Кирик Анна Лаврентик Єлизавета Ілюшко Діана Гуменюк Анна Будякова Єлизавета та Бохонова Ярослава Побойний Микита	Участь Участь Участь Участь 2 место ном.плакат 1 место ном.плакат Участь 2 место ном.плакат 3 место ном.плакат Участь Участь Участь Участь Участь 1 место ном. «проліска»,

		Біцай Альбіна Галаус Валерія Кривун Єлізавета Мерцалова Марія Мартинова Олена Королькова Марія, Перевертун Анна Романенко Андрій Бикова Аліса Матвіюк Станіслава Евенко Александра 7 кл	1 место ном. листівок Участь Участь Участь Участь Участь Участь Участь 1 место ном. «проліска» 1 место ном. «проліска» Гран-при ном. «проліска»
Городско й	«Квіти Маріуполя»	Вертелко Никита 24 гр. Предкова Алёна 24 гр.	Гран-при 1 место
Городско й	«Таємниці народних ремесел»	Быкова Полина Предкова Алёна	1 место Гран-при
Городско й	Конкурс патриотических песен «Песня в солдатской шинеле»	Гай Маргарита	Лауреат городского этапа

3.7. Діяльність ММЛ з формування в учнів навичок здорового способу життя.

Основні завдання:

- формування ціннісного ставлення до здоров'я і безпеки дітей в цілісному педагогічному процесі.

Заходи по формуванню ціннісного ставлення до себе: з метою попередження та профілактики негативних явищ серед підлітків та формування навичок здорового образу життя у ліцеї створено наркопост. Наркопост функціонує на підставі плану Ради профілактики на навчальний рік.

В 2017-2018 р. були проведені наступні заходи:

- Здійснені та уточнені списків учнів, схильних до куріння, вживання алкогольних напоїв та наркотичних речовин.

- Проведена акція учкому «Отримай червону стрічку: будь солідарним з усім світом».

- Проведені акції - презентації учкому : «Ми за здоровий образ життя», «Що таке пасивне куріння?», «Стоп, наркотик!», « Молодь проти СНІДу».

- В ході проведення декади «Молодь проти СНІДу» в ліцеї була проведена літературно – музикальна публіцистична програма «Обережно: СНІД!».

- В прес-центрі ліцею систематично розміщували матеріали щодо пропаганди здорового способу життя.

- Протягом року ліцеїсти працювали за програмою «Рівний рівному» з пропаганди здорового способу життя «Рівний- рівному» (кер. Романова І.Г.).

21. Крім цього у ліцеї складено окремий План заходів щодо попередження негативних проявів у дитячому середовищі, яким передбачено :

- залучення до профілактичної роботи у ліцеї спеціалістів соціальних служб для молоді, працівників охорони здоров'я та правоохоронних органів;

- активізація виховної роботи серед підлітків з метою попередження негативних проявів жорстокості, суїцидальної поведінки, вживання шкідливих речовин в учнівському середовищі, ефективне використання спеціальної науково-методичної літератури щодо зазначеного питання у навчально-виховному процесі;

- своєчасне інформування зацікавлених служб про випадки вживання дітьми алкогольних, наркотичних та психотропних речовин.

Колектив ліцею намагається організувати навчання здоровому способу життя так, щоб воно було системним і сприяло гармонійному розвитку психофізичних здібностей учнів.

В цьому навчальному році заходи з фізкультурно-масової роботи сприяли в учнів формуванню навичок здорового способу життя.

22. Результати спартакіади ліцею та участі команд ліцеїстів у міських спортивних змаганнях за 2017 – 2018 навчальний рік

Спартакіада ліцею:

• Першість ліцею з піонерболу 7 класи:

1 місце – 7-а клас

2 місце – 7-б клас

• Першість з баскетболу 9 кл.:

1 місце – 24 група

2 місце – 23 група

3 місце – 21-22 групи

• Змагання «Нащадки козацької слави»:

1 місце 24 гр.

• Першість міста по баскетболу серед учнів 9-11 класів:

23. 1 місце – 24 група

24. 2 місце – 23 група

25. 3 місце – 31 група

Спартакіада міста:

• Першість міста з футболу серед юнаків ліцею – 3 місце в Центральному районі.

• Участь у національно-патріотичній грі «ДЖУРА - Сокіл» «Туристична смуга перешкод», «Козацька сила».

• Веселі старты – спортивне свято «Спорт – це краса» в рамках співпраці «ММЛ - МДУ» - 2 місце

• Відкритий чемпіонат міста з шашок серед 10 - 11 кл. – 2 та 3 місце.

• Відкритий чемпіонат міста з шашок серед 7 - 8 кл. – участь.

• Змагання з шахів: 4 місце.

• Змагання з настільного теніса: участь.

• Змагання з баскетболу серед юнаків 7-8 класів – участь.

• Змагання з шашок серед 7-11 класів – участь.

• Змагання з баскетболу серед юнаків 10 - 11 класів – 5 місце.

• Змагання з баскетболу серед дівчат – участь.

• Легкоатлетична естафета, присвячена Дню Перемоги – участь.

• Участь в обласному web-марафоні «Спорт заради миру» - 3 місце.

Олімпійський тиждень:

• Участь в обласному конкурсі «Бути здоровим – жити здорово» - грамота «Лауреат»

• Туристична тропа – сюжетно-рольова гра

• Легка атлетика – сюжетно-рольова гра «Королева спорту»

ВИСНОВКИ:

Вся виховна робота була спрямована на посилення патріотичного виховання, розвиток особистості учня, на створення, зміцнення і розвиток ліцейського колективу, органів самоврядування, на розширену роботу з учнівським активом, на формування і зміцнення загальноліцейських традицій, підготовку та проведення творчих справ.

IV. АНАЛІЗ РОБОТИ МЕТОДИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ КЛАСНИХ КЕРІВНИКІВ.

4.1. Проблема МО класних керівників:

- посилення національно-патріотичного виховання серед учнів та виховання категоричного неприйняття сепаратизму;
- створення сприятливого морально-психологічного клімату в групі;
- формування колективу однодумців.

4.2. Моніторинг професійної компетентності класних керівників здійснювався через загальноліцейський огляд-конкурс "Краща група року" (Додаток № 1, 2). Даний огляд вміщує 11 параметрів навчально-виховної діяльності; по кожному напрямку виділені рівні участі навчальних груп (високий, достатній, середній).

Згідно з результатами огляду видається наказ по ліцею про роботу класних керівників у навчальному році за наступними напрямками діяльності:

- "Рівень вихованості групи" (найменша кількість запізньов на навчальні заняття);
- «Виконання Правил для учнів» (вимога до зовнішнього вигляду);
- «Виконання вимог Статуту ліцею» (дисципліна, пропуски занять без поважної причини, виконання « Кодексу честі ліцеїста »);
- «Участь у загальноліцейських справах і творчих програмах»;
- «Рівень навченості групи, результативність участі в олімпіадах, предметних конкурсах, МАН».

26. 4.3. Які теоретичні та методичні матеріали вивчалися?

На засіданнях МО класних керівників вивчалися такі теоретичні та методичні матеріали:

- Про організацію роботи щодо вдосконалення національно-патріотичного виховання ліцеїстів.
- Сучасні підходи до формування у дітей навичок здорового способу життя.
- Про морально-етичне виховання ліцеїстів. Форми та методи роботи.
- Проблеми сучасних підлітків. Профілактика шкідливих звичок. Форми та методи роботи.

Використовувалися такі форми роботи з класними керівниками (взаїмовідвідування заходів):

- практикум "Вчимося один у одного";
- відкриті заходи (Єдині тематичні уроки, Уроки мужності, учнівські збори, тематичні класні години, інформаційні години, захист колективної справи національно-патріотичного проекту «Нам есть чем гордиться!» та ін);
- професійна дискусія "Обговорюємо проблему";
- поповнення методичної "скарбнички" класного керівника "Ділюся своїм досвідом" та ін.

Додаток № 2

	Итоги за 1 сем. Нормат. блок	Итоги за 1 сем. Творч. блок	Итог за 1 семестр	Итоги за 1 сем. (с возр. Коэф.)	Итоги 2 сем. Нормат блок	Итоги за 2 сем. Творч. блок	Итог за 2 семестр	Итоги за 2 сем (с возр. коэф.)	Итоги за 2017-2018 уч.г.	Призовые места	Призовые места по
7 - А	921	80	1001	1001	1071	148	1219	1219	2220		
7 - Б	927	61	988	988	941	187	1128	1128	2116		
11	1147	147	1294	1294	1220	275	1495	1495	2789	I	I
12	950	56	956	956	984	154	1138	1138	2094		III
13	932	129	1063	1063	995	222	1217	1217	2280		II
21	1125	73	1198	1174	1278	225	1503	1472	2646		II
22	1102	60	1162	1139	1034	181	1215	1191	2330		
23	1014	115	1129	1106	1264	315	1579	1547	2656	III	I
24	1141	39	1180	1156	1176	342	1518	1488	2644		III

25	910	19	929	910	945	177	1122	1100	2010		
31	1222	100	1322	1256	1294	184	1478	1404	2660	II	I
32	1028	154	1182	1123	1170	274	1444	1372	2495		II
33	951	86	1036	984	982	148	1130	1074	2058		III
41	1062	-5	1057	951	1165	97	1262	1136	2087		III
42	1070	6	1076	968	1271	114	1385	1247	2215		II
43	1162	16	1178	1060	1301	146	1447	1302	2362		I

1.9. Аналіз діяльності практичного психолога ліцею.

Річний план роботи практичного психолога Маріупольського міського ліцею складений на основі Закону України „Про освіту”, „Про загальну середню освіту” 1999р., „Положення про психологічну службу в системі освіти України” наказ від 03.05.1999р.№127, „Про особливості діяльності практичних психологів (соціальних педагогів) загальноосвітніх навчальних закладів” лист МОУ №1/9-272 від 02.08.2001р., методичних рекомендацій Українського центру практичної психології та соціальної роботи, збірників наказів №18 та№20, Конвенції ООН „Про права дитини”, Загальної Декларації прав людини та інших нормативних документів, які охоплюють питання планування роботи психологічної служби.

Робота практичного психолога була організована відповідно плану роботи психологічної служби на 2017-2018 н.р.

Психологічний супровід навчального процесу проводиться за різними напрямками: психодіагностична робота за планом та з дослідження проблемних питань, корекційно – розвиваюча робота, моніторинг адаптації учнів 7 –х проліцейських класів та 8 класів до навчання у ліцеї, робота з обдарованими дітьми, із підлітками з девіантною поведінкою, профорієнтація старшокласників, психологічний аналіз уроків, психологічна просвіта вчителів.

Психологічний супровід навчально-виховного процесу – це комплекс заходів психологічного та соціального змісту, які спрямовані на розвиток індивідуальності кожної дитини, збереження її психологічного здоров'я та формування готовності до самостійного життя в суспільстві після завершення навчання.

Головною метою діяльності роботи практичного психолога ліцею є підвищення якості і забезпечення доступності послуг у сфері практичної психології, спрямованих на збереження і укріплення психологічного здоров'я, підвищення адаптивних можливостей, створення умов для повноцінного і гармонійного розвитку всіх учасників навчально – виховного процесу, посилення розвивального і виховного компонентів в системі освіти.

Основні напрямки психологічного супроводу навчально – виховного процесу у ліцеї.

- 1 комплексне вивчення особистісної адаптованості учнів ліцею;
- 2 індивідуальні психологічні консультації учням;
- 3 індивідуальні корекційно – розвивальні заняття з учнями;
- 4 групова психодіагностика у групах (Методика оцінки психологічної атмосфери у класному колективі; визначення індексу групової згуртованості; зовнішня групова референтометрія); проведення корекційно– розвивальних занять «Світ емоцій» з учнями II курсу 9 кл.;
- 5 групова психодіагностика I курсу 8 - класах з метою дослідження самооцінки особистості;
- 6 групове анкетування III та IV курсів 10-11 класів «Особиста професійна перспектива»;
- 7 індивідуальна психодіагностика учня за запитом;
- 8 проведення занять з елементами тренінгів «Моя майбутня професія» 11- класи;
- 9 проведення занять у групах IV- курсу з елементами тренінгу «Підготовка до ЗНО», «Моя майбутня професія»

Дослідження адаптації учнів 7 проліцейських класів у 2017-2018 навч. р. проводилось протягом жовтня – листопада. Загальна кількість респондентів склала 67 осіб.

За результатами спостереження та діагностичних досліджень:

- більшість учнів мають високий та середній рівень адаптації;
- найбільш поширеними факторами дезадаптації учнів 7-х проліцейських класів є недостатня соціально – психологічна готовність учнів до переходу у ліцей, ситуативна тривожність, низька мотивація навчальної діяльності.

Мета адаптаційного періоду в 8 класі:

- 1 допомогти учням познайомитися з новою навчальною ситуацією;
- 2 сприяти формуванню в учнів власних правил взаємодії на основі реального досвіду співробітництва;
- 3 сприяти прийняттю позиції учень-старшокласник;
- 4 ознайомлення зі специфікою світу юнака та дівчини;
- 5 вчити учнів прислухатися до власних бажань і почуттів,
- 6 оцінювати результати власних зусиль.

Загальна картина по адаптації I курсу у 2017-2018 н. р. говорить про те, що:

1. 82 % учнів мають високий рівень адаптованості до навчання,
2. 14 % середній рівень адаптованості мають,
3. 4 % учнів мають труднощі в адаптації.

Імовірними причинами проявів дезадаптації визначено: перехід до нового навчального закладу та колективу, перехід від однієї системи навчання та діяльності до ліцейської, де є свої правила, стійкі умови для учня, його обов'язки та конкретні вимоги. З учнями з низьким та середнім рівнем адаптації були проведені більш детальні обстеження та організовано їх участь у розвивальних заняттях з елементами тренінгу тощо. Також були проведені методики з 7 –А та 7- Б класами на виявлення рівня тривожності, спостереження індивідуальне та групове. За результатами діагностики була розроблена розвивальна програма на покращення внутрішніх взаємостосунків у класах та зовнішніх взаємостосунків у ліцеї з вчителями та ліцеїстами.

З метою визначення індивідуальних особливостей учнів та покращення індивідуального підходу до кожного учня було проведено психологічне дослідження на вивчення особливостей характеру (акцентуацій) дитини, також темпераменту: інтровертності-екстравертності. За результатами в 7-11 класах більшість учнів (приблизно 73 %) мають психологічні ознаки екстравертності амбівертності. Це вимагає від вчителів прояву такту, педагогічної майстерності у роботі з учнями та залежить від стресостійкості вчителя, вміння знаходити вихід з нестандартної ситуації, спрямовувати активність ліцеїстів в навчання (через гру, приклади, дію). Також були проведені соціометричні методики для визначення психологічного мікроклімату в колективі, результати яких ми використали у груповій діяльності з класами.

Наступним напрямком стала комплексна групова профорієнтаційна психодіагностика учнів 9 – 11 класів за методиками: ДДО Клімова та психогіометричний тест, що дало змогу виявити ведучі здібності та інтереси, перспективи для обрання майбутньої професії.

Пріоритетним напрямком роботи практичного психолога було визначення обдарованості та моніторинг розвитку обдарованих, талановитих та здібних учнів, розроблення рекомендацій зі створення сприятливих умов навчання та виховання.

Виявлення обдарованих учнів шляхом психодіагностики, спостереження, вивчення продуктів творчої діяльності проводилися у 4 етапи та мали мету:

1. Допомогти дитині. усвідомити себе, посилити сильні сторони особистості, відкоригувати їх слабкі сторони та компенсувати слабкі сторони за рахунок розвитку сильних сторін.

2. Створити умови мобілізації особистісних ресурсів (психологічна мобілізація) — допомогти створити себе.

За результатами психологічних досліджень можливо стверджувати, що педагогічний колектив ліцею успішно працює з дітьми з середнім рівнем обдарованості, створює умови росту обдарованості до високого рівня. Але під час дослідження були визначені учні, які працюють не в повну силу, мали добрі результати під час вступу до ліцею та не підвищили їх, або залишилися на том же рівні.

Потрібно відмітити, що під час аналізу роботи з обдарованою молоддю були визначені учні з високим рівнем обдарованості, які не показують високих результатів у навчанні та в поза ліцейському житті.

Одним із напрямків роботи психологічної служби ліцею сьогодні є профілактика негативних проявів у поведінці учнівської молоді, формування психологічної зрілості та соціально прийнятних форм поведінки. Тому, основна мета цієї роботи є профілактична робота по запобіганню та корекції девіантної поведінки серед підлітків. У роботі з важковиховуваними учнями використовувались загальні методи виховання, які поділялись на три групи: методи формування суспільної свідомості, методи формування досвіду суспільної поведінки, методи заохочення і покарання.

Все більше в життя входять сучасні технології, що відображається на взаємовідносинах у сім'ї та між дітьми, на здоров'ї дітей. З метою забезпечення безпартного Інтернету, було проведено дослідження серед учнів «Я і мережа Інтернет», «Рівень агресивності».

Результати були цікаві для всіх. Високий рівень агресивності виявлено в підлітків з конфліктами в сім'ї, напруженими стосунками з батьками. Нині однією з проблем є проблема зростання кількості самогубств дітей. Причини суїцидальної поведінки дуже складні та багатогранні:

- переживання образи, самотності, відчуженості, неможливість бути зрозумілим;
- реальна або уявна втрата батькової любові;
- переживання, пов'язані зі смертю одного з батьків, розлучення батьків;
- почуття провини, сорому, образи, незадоволеність собою;
- страх перед ганьбою, глузуванням, приниженням;
- страх перед покаранням;
- любовні невдачі, сексуальні ексцеси, вагітність;
- бажання помсти, погроз, шантажу;
- бажання привернути до себе увагу, викликати жаль, співчуття;
- наслідування приятелів, героїв книг, кінофільмів.

Для профілактики девіантної поведінки серед підлітків важливо знати не лише мотиви, причини й природу механізму суїцидальних намірів та прояв девіантної поведінки. Великий вплив на формування особистості дитини, на виникнення негативних проявів у поведінці має склад сім'ї, матеріально-побутові умови, загальноосвітній рівень батьків та їхні виховні позиції.

З метою профілактики та попередження серед учнів різних форм девіантної поведінки, становлення особистості, формування позитивного психологічного клімату в учнівських колективах, розвитку навичок конструктивної взаємодії в учнівському середовищі в рамках «Година з психологом» проводилась корекційно-відновлювальна та розвивальна робота з учнями 8-11 класів:

- «Чи знаєш ти?» «Правила для учнів – наш обов'язок», «Закони життя нашого класу» (7 класи), «Якщо тобі немає 18»,
- «Пам'ятай про права, але не забувай про обов'язок» (9-10 класи),
- «Наркотична залежність. Відповідальність», «Торгівля та експлуатація дітей», «Усі діти мають право на безпечне життя поряд з батьками», «Мої права та обов'язки»,

«Торгівля, експлуатація та жорстоке поводження з дітьми», «Про попередження насильства в сім'ї»

- відео лекторій з профілактики наркоманії «Наркоманія – це шлях до смерті» (8-10 клас)

- лекторій для дівчат «Репродуктивне здоров'я. Небажана вагітність. Переривання вагітності, безпліддя». (8-10 клас)

- групові та індивідуальні консультації для (учнів, батьків, вчителів).

- виступи для вчителів та батьків.

З метою профілактики психічних станів, конфліктності, зменшення напруження, підтримки у стресових ситуаціях, поліпшення працездатності, корекції міжособистісних відносин необхідно навчати підлітків методів і прийомів психічної саморегуляції. З цією метою практичним психологом ліцею з урахуванням різних вікових категорій проводяться бесіди, заняття:

- «Спілкування без конфліктів»,

- «Саморозвиток особистості підлітка»,

- «Формування ефективних навичок спілкування»,

- «Здоровий спосіб життя»,

- «Конфлікт - це загострення ситуації чи засіб вирішення проблеми...»,

- «Відверта розмова»,

- «Розвиток навичок опанування поведінкою»,

- «Вчимося спілкуватися»,

- «Вчимося слухати один одного» та інші.

Практичним психологом ліцею у 2017-2018 нав. році була створена психолого-педагогічна система профілактики і корекції суїцидальної поведінки учнівської молоді (лист Міністерства освіти і науки України від 28.03.2014 р. №1/9-179 «Щодо профілактики суїцидальних тенденцій серед учнів»).

Така система передбачає:

1. здійснення психолого-педагогічної просвіти серед педагогів, батьків, учнів;

2. створення позитивного психологічного клімату у навчальному закладі і сім'ї;

3. здійснення психологічного консультування;

4. здійснення психолого-педагогічної корекції суїцидальних тенденцій;

5. здійснення систематичного контролю і врахування динаміки змін в особистості та поведінці учнів;

6. при потребі, переадресування суїцидальної справи спеціалістам медичного профілю.

В журналі консультативної роботи практичного психолога ліцею відзначено цілий ряд звернень та проведених консультацій з різних проблем, а саме:

- **для вчителів** «Чинники, що зумовлюють адаптацію дитини до ліцею», «Залежність успішності процесу адаптації дитини в 7-х проліцейських класів та 8 –х класів від типу взаємодії педагога з учнями»; «Поведінка учнів», «Як підняти мотивацію учнів», «Як себе врівноважити та обрати ефективну модель поведінки» "Емоційні розлади у дітей", "Фактори, що впливають на суїцидальну поведінку підлітка", "Як підняти соціальний статус учня в групі", ""Вибір адекватних методів педагогічної дії", "Що робити, якщо ми все пере-пробували?" , "Дитина із неблагополучної сім'ї", «Конфлікти між вчителями і підлітками" тощо;

- **для учнів** - « Як подолати невпевненість в собі», « Як уникнути хвилювання», «Як вигідно себе зарекомендувати...», «Емоції в нашому житті», «Як порозуміться з батьками», « Як реагувати на критику», « Не хвилюйтесь, у вас екзамен»; «Дружба та кохання», «Що зі мною відбувається», «Мої батьки», «Світ дорослих», «Майбутня професія».

- для батьків - «Як спілкуватись з підлітком», « Чому підлітки агресивно реагують на зауваження батьків», «Як уникнути дезадаптації 7-х проліцейських класів та 8 –х класів», «Причини агресивності підлітків », «Чому діти брешуть», «Причини дитячих крадіжок» «Порозуміння у сім'ї»

До **корекційно-розвивальної роботи** увійшли заняття з елементами тренінгу на адаптацію, взаємосприйняття, комунікативні навички та командоутворення. Також вправи на розвиток загальних психічних процесів (сприйняття, уваги, пам'яті, мислення, уяви), вправи на розвиток лідерських здібностей, заняття з планування, цілепокладання та рефлексії досягнутих результатів задля гармонійного розвитку у майбутньому.

Профілактична робота спрямована на превентивні заходи проблем шкідливих звичок, фізичної та психологічної гігієни, життя без насильства тощо.

Просвітницька робота полягала в лекціях протягом року про особистісні відмінності «Всі ми різні – всі ми рівні», бесіди про гендерні відмінності та їх сприйняття, про причини шкідливих звичок та їх наслідки «Я обираю здоров'я», етикет та правила поведінки для успішного відкритого спілкування. Крім того просвітницька робота практичного психолога з батьками та педагогами здійснюється системно, присутні довідково-інформаційні матеріали (матеріали семінарів, нарад, виступи на педрадах, батьківських зборах).

1.10. Аналіз діяльності роботи бібліотеки

Бібліотека – це фундамент освіти та самоосвіти. За свою сутність вона є берегинею людського знання, зафіксованого в документальній формі: найнеобхіднішим помічником учителя та учнів у виборі інформації та документів.

Бібліотека Маріупольського міського ліцею навчає читачів орієнтуватися у світі інформатики, користуватися джерелами інформації, знати, де і як можна підібрати необхідну літературу з певної теми.

Реалізація ключової мети ліцею можлива лише за умови гарантованого та повноцінного інформаційного забезпечення. Інформаційною системою ліцею була та є бібліотека, як його структурний підрозділ. Отож першим кроком до модернізації бібліотеки ліцею стала розробка програми її розвитку, мета якої забезпечення реалізації **основних завдань бібліотеки:**

1. Формування інформаційного ресурсу з метою гарантованого доступу до інформації, як на традиційних, так і на нетрадиційних носіях, як локальних, так і віддалених джерел інформації.
2. Інформаційно-бібліографічна підтримка навчальної, творчо-пізнавальної, самоосвітньої діяльності учнів ліцею.
3. Інформаційно-консультативний супровід професійного зростання педагогічного колективу, спрямованого на підвищення ефективності навчально-виховного процесу.
4. Інформаційна підтримка пошукової, науково-дослідницької діяльності учнів ліцею, науково-педагогічних досліджень педагогів (МАН, науково-методична проблема ліцею, сприяння розробці авторських програм і посібників тощо).
5. Формування навичок незалежного користувача, інформаційної компетентності особистості.

З метою забезпечення доступу користувачів до освітніх інформаційних ресурсів особливу увагу бібліотека приділяє повноцінному комплектуванню фонду джерелами інформації, необхідними для навчання та розвитку творчо обдарованої особистості.

Бібліотека ліцею пропонує до послуг користувачів 27512 одиниць обліку наявного фонду шкільних підручників, науково-педагогічної, психологічної, методичної літератури, видань з різних галузей знань, науково-популярної, довідкової та художньої літератури, друкованих видань міського методичного центру, матеріалів передового педагогічного досвіду, реферативних та науково-дослідницьких робіт. Бібліотека передплачує 8

періодичних загально-педагогічних, фахових, науково-популярних та суспільно-політичних видань.

Одним із основних завдань бібліотеки є виховання інформаційно-бібліографічної культури та формування самоосвітньої компетентності учнів.

Бібліотека ліцею працює за такими напрямками інформаційно-бібліографічного обслуговування: забезпечення користувачів необхідною інформацією, надання довідок, консультацій, створення довідково-бібліографічного апарату (ДБА), підготовка рекомендованих списків літератури, популяризація бібліотечно-бібліографічних знань.

Бібліотекар активно вивчає інформаційні потреби вчителів, дітей та батьків, здійснює диференційований підхід до читачів, використовує різні форми та методи індивідуальної, групової та масової популяризації літератури з метою задоволення навчальних, інформаційних, самоосвітніх та творчих потреб своїх читачів.

До послуг різних груп читачів довідково-інформаційний фонд, електронний алфавітний каталог, систематична картотека статей з періодичних видань, картотека періодичних видань, картотека підручників, тематичні картотеки.

Бібліотекою проводилися такі заходи: перегляди та огляди нових надходжень, новинок педагогічних видань, анкетування (Ікурс) під час запису в бібліотеку для вивчення читацьких інтересів, консультації.

Інформування саме педагогічного колективу є пріоритетним у діяльності бібліотеки. Бібліотекар ліцею систематично знайомить педагогів, адміністрацію, керівників методичних об'єднань з новими документами в галузі освіти, матеріалами з викладання окремих предметів, новими підручниками, отриманими бібліотекою.

Навчити учнів-читачів користуватися книжкою, фондами бібліотеки, її ДБА – ось головне завдання популяризації бібліотечно-бібліографічних знань.

Важливим засобом формування системи бібліотечно-бібліографічних знань є бібліотечні уроки, які проводяться згідно із затвердженим графіком. Тематика бібліотечних уроків різноманітна: історія книги, як правильно працювати з книгою, періодичними виданнями, довідковою та енциклопедичною літературою, ознайомлення з бібліотечно-бібліографічним апаратом, виховання бережливого ставлення до книги, популяризація бібліотечно-бібліографічних знань. Система цих уроків підпорядкована формуванню у ліцеїстів свідомого і зацікавленого ставлення до книги, потреби в систематичному читанні, виробленні навичок самостійного вибору книг для читання та їхнього пошуку в бібліотеці, вміння правильно читати книгу, користуватися довідковими виданнями і періодикою, застосовувати здобуті знання для самоосвіти й саморозвитку.

У план проведення бібліотечних уроків у 8-11 класах обов'язково включені такі теми: «Методи самоосвітньої роботи з книгою»(екскурсія до бібліотеки В. Короленко), «Довідково бібліографічний апарат бібліотеки», «Інформаційна культура – складова загальноосвітньої культури особистості».

Ефективними формами інформування читачів є організовані в бібліотеці постійні книжкові виставки (тематичні та нових надходжень): «Нові надходження», «Право в нашому житті», «Краю мій талановитий», «Мультимедійна бібліотека», «Мій рідний край», «Наша рідна Україна» та ін.

Для забезпечення інформаційних потреб учнів та учителів бібліотекарем складаються інформаційні та рекомендаційні списки літератури: «Рекомендаційний список з основ безпеки життєдіяльності на допомогу класним керівникам», «Організація профільного навчання», «Інформаційно - бібліографічний список літератури з питань формування читацької та інформаційної компетентності в шкільній бібліотеці», «Сімейне виховання» та ін.

Особливою популярністю у ліцеїстів користуються ігри-конкурси, інтелектуальні ігри, вікторини, турніри, брейн-ринги тощо. Вони спрямовуються на формування пізнавальної активності, інтересу до пошуку літератури, розвиток творчого мислення.

Щоб заохотити учнів до читання, зацікавити книгою, задовольнити пізнавальні інтереси шкільною бібліотекою проводяться такі заходи:

- Бібліотечні уроки : "Правила бережливого ставлення до книжки" (8 кл.), «Основи інформаційної культури» (8 кл.), «Книги ювіляри 2018 року» (8 кл);
- Комп'ютерні презентації до бібліотечних уроків.

Щороку у березні традиційно проводиться Тиждень дитячої та юнацької книги, у ході якого організуються книжкові виставки, бесіди про нові дитячі видання, бібліотечні уроки.

Таким чином різноманітна діяльність шкільної бібліотеки сприяє розвитку творчих здібностей, пізнавальних інтересів, успішному засвоєнню навчальних програм, підвищенню методичної і педагогічної майстерності вчителів.

Використання нових інформаційних технологій в бібліотеці дозволило змінити зміст, методи та форми роботи бібліотекаря з читачами. По мірі виконання різноманітних читацьких запитів щодо виконання творчих робіт, навчальних рефератів, домашніх завдань з предметів створюється електронний інформаційний банк(база) для всіх категорій читачів. Відбувається формування медіа-культури школярів щодо пошуку, відбору, обробки та критичного осмислення отриманої інформації. Під час заходів в бібліотеці та класах проходять віртуальні уроки, електронні презентації, екскурсії, подорожі, вікторини, які стали можливими завдяки необмеженим ресурсам комп'ютерних технологій та Інтернету.

Навчити учнів-читачів користуватися книжкою, фондами бібліотеки, її ДБА , Інтернетом – ось головне завдання популяризації бібліотечно-бібліографічних знань та формування інформаційної культури учнів. З метою забезпечення доступу користувачів до освітніх інформаційних ресурсів особливу увагу ми приділяємо повноцінному комплектуванню фонду джерелами інформації, необхідними для всебічної підготовки.

На сьогоднішній день бібліотека нараховує більш 50 комп'ютерних програм на електронних носіях.

Сьогодні вже мало мати доступ до Інтернету для того, щоб надавати своїм читачам можливість користуватися чужими ресурсами, потрібно вміти створювати свої ресурси з метою надання додаткових інформаційно-бібліотечних послуг.

Створення та підтримка власного web-сайту стала для нашої бібліотеки одним з головних напрямків діяльності. Web-сайт бібліотеки в Інтернеті став інструментом бібліотечно-інформаційного обслуговування та важливим інструментом інформаційного комплексу ліцею. Тепер будь-який читач зможе завітати на сторінку (<http://bibliotekamgl2012.jimdo.com>) та ознайомитись з бібліотекою, її роботою, ресурсами та послугами.

Відбувається системне вивчення читацьких інтересів(анкетування, бесіди), груповий та індивідуальний аналіз читацьких формулярів, колективні та індивідуальні обговорення з учнями («Що читати»), з батьками («Що і як читають Ваші діти»), спільно з вчителями розробляються напрямки і пріоритети читання для всіх вікових категорій читачів шкільної бібліотеки . В бібліотеці створена картотека індивідуального керівництва читанням.;

- складені індивідуальні списки читання для обдарованих дітей, дітей сиріт, дітей, які потребують особливої уваги;
- проводяться бесіди на виявлення інтересів читання;
- індивідуальні бесіди про прочитані книги;
- складаються списки з позакласного читання;
- обзори новинок літератури для дітей з використанням ІКТ.

Бібліотека сприяє реалізації програми „Обдаровані діти”, здійснює інформаційно-методичну допомогу педагогічному колективу в вихованні всебічно розвиненої компетентної особистості. В роботі зі здібними та творчо – обдарованими дітьми віддається перевага індивідуальним формам роботи:

- аналіз читацьких формулярів обдарованих дітей;
- індивідуальні бесіди по виявленню інтересів та захоплення дитини;
- складання списків читання за інтересами;
- підбір літератури по темі МАН, олімпіади , конкурси;
- створення власного банку інформації для обдарованих дітей

Бібліотека надає допомогу вчителям, класним керівниками у підготовці різноманітних заходів. Створена картотека по проблемі: "Виховання всесторонньо розвиненої особистості. Формування інтелектуального потенціалу учнів для подальшого розвитку професійних здібностей в вищих навчальних закладах. Акмеологічний підхід", над якою працює педагогічний колектив ліцею:

- нормативні документи в галузі освіти;
- навчальні заклади нового типу;
- нові технології навчання та виховання;
- компетентність – веління часу;
- атестація учителів;
- програми.

Бібліотекар адресує її класним керівникам, вчителям, учням і батькам. Бібліотекою створена система інформаційно-методичних заходів для вчителів, керівників методичних об'єднань, батьків та адміністрації:

- інформує про наявність та надходження необхідної літератури;
- здійснює інформаційно-методичний супровід під час предметних тижнів;
- готує інформаційно – бібліографічні бюлетені «Вимоги до сучасного уроку», «На допомогу класному керівнику», «До якісної освіти», та інше;
- складає різноманітні тематичні списки літератури за темами та напрямками;
- здійснює індивідуальне інформування керівників школи, керівників метод об'єднань, вчителів - предметників;
- влаштовує тематичні та комплексні виставки – перегляди літератури;
- тематичні папки-дайджести на допомогу вчителю і класному керівнику(всього 26 папок).
- допомагає методичним об'єднанням у проведенні оглядів новинок наукової, методичної та художньої літератури.

Особлива увага приділяється національно-патріотичному вихованню, широкій популяризації української літератури, літератури з питань освіти, історії і культури українського народу та поваги до рідної мови, національно-культурних і духовних надбань нашого народу.

Національно-патріотичне виховання дітей та молоді засобами бібліотеки - це системна та цілеспрямована діяльність щодо формування у учнів високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, метою якого є становлення самодостатнього громадянина — патріота України, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин.

Завдання бібліотеки щодо національно-патріотичного виховання:

1. виховувати повагу до державної символіки шляхом
2. формувати толерантне ставлення до інших народів, культур, традицій ...
3. вчити усвідомлювати взаємозв'язок між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичної відповідальністю.
4. культивувати кращих рис української ментальності - працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, дбайливого ставлення до природи.
5. формувати мовленнєвої культури;
6. вчити поважати культурне та історичне минуле України
7. підвищувати престиж військової служби, використовуючи приклади з історії нашої країни, художньої літератури.

Відповідно цих завдань в бібліотеки окреслені форми і методи бібліотечної роботи, підкреслено необхідність спільно долучатися до відзначення таких свят як:

- День пам'яті Героїв Крут (29 січня);
- День вшанування учасників бойових дій на території інших держав (15 лютого);
- День пам'яті та примирення (8 травня);
- День Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (9 травня);
- День Героїв України (23 травня);
- День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні (22 червня);
- День партизанської слави (22 вересня);
- День визволення України від німецько-фашистських загарбників (28 жовтня);
- День захисника Вітчизни (14 жовтня);
- День українського козацтва (14 жовтня);
- День Гідності та Свободи (21 листопада);
- День Збройних сил України (6 грудня).

Набувають сенсу заходи, пов'язані з найвідомішими історичними місцями, подіями та людьми, а також впровадження в практику роботи інноваційних форм проведення дозвілевих заходів і удосконалення методики їх організації, що також допоможе у роботі з питань патріотичного виховання.

1.11. Аналіз управлінської діяльності.

Підвищення ефективності управління навчально-виховним процесом в ліцеї в значній мірі залежить від стану контролю, як важливої складової частини діяльності адміністрації ліцею.

Внутрішньоліцейський контроль поділяється за такими напрямками:

1. Дидактична діяльність вчителя.
2. Виховна: розвиток учнів засобами предмету.
3. Рівень педагогічної майстерності вчителя.
4. Робота з обліковою та навчальною документацією.
5. Виконання санітарно-гігієнічного режиму.
6. Організаційно-управлінська діяльність учителя.

Планування внутрішньоліцейського контролю базується на принципах:

- *плановості*: в ліцеї є перспективний план контролю у вигляді таблиці, в річному плані роботи ліцею є спеціальний розділ "Внутрішньоліцейський контроль";
- *системності*, що надає можливості уникнути надмірного контролю або попередити його відсутність;
- *об'єктивності* щодо оцінки інформації стану об'єкта контролю.
- *поєднання контролю з самоконтролем та взаємоконтролем* створює умови для самовдосконалення, самокорекції, самонавчання;
- *гласності*, що дає можливість демократизувати процедуру контролю та зняти зайву напругу з об'єктів контролю.

Система внутрішньоліцейського контролю постійно оновлюється і забезпечується документами планування роботи: перспективним та річним планом роботи, перспективним планом перевірки стану станом викладання предметів, графіком внутрішньоліцейського контролю, розкладом уроків, графіком роботи факультативів тощо.

В ліцеї розроблений і затверджений перспективний план контролю за станом викладання предметів, що складений на 2016–2020 р.р. (затверджений рішенням педагогічної ради від 08.12.2015 протокол № 14).

Протягом навчального року здійснювався внутрішньоліцейський контроль, було вивчено стан викладання та рівень навчальних досягнень учнів з предметів: фізики та інформатики.

У системі внутрішньоліцейського контролю велика увага приділяється відвідуванню уроків та позакласних заходів (адміністрацією закладу відвідано 111 уроків та 19 позакласних заходів). У першу чергу звертається увага на професійний рівень учителя, його ерудицію, педагогічний такт, культуру спілкування; систему роботи, використання інтерактивних технологій, психологічний клімат на уроці, якість знань ліцеїстів, об'єктивність оцінювання тощо.

До відвідування уроків та позакласних заходів разом з адміністрацією залучаються вчителі вищої категорії, керівники предметних кафедр. В 2017-2018 н.р. учителі ліцею відвідали 55 уроків своїх колег (висновки щодо відвіданих уроків узагальнено в матеріалах предметних кафедр). Це надає можливість урахувати громадську думку, спонукати колектив до саморозвитку зсередини, а не лише управлінським рішенням. Діяльність кожного вчителя підлягає різним видам контролю. На час адаптаційного періоду новоприбулих учнів, уроки вчителів, які викладають в цих класах, відвідує психолог ліцею Тройнікова Л.Д. з метою надання психологічної допомоги вчителям та учням. В 2017-2018 н.р. відвідано 27 уроків.

Циклограма внутрішньоліцейського контролю передбачає й контроль за веденням ліцейської документації та виконанням навчальних програм. Навчальні програми – один із основних документів для школи, тому адміністрація здійснює постійний контроль за своєчасністю та якістю їх виконання, за змістом програмного матеріалу з кожної теми і за записом у класних журналах, за виконанням практичної частини навчальних програм. Це питання постійно контролюється і під час відвідування уроків, адже у процесі їх аналізу обов'язково визначається послідовність і якість виконання програм. Двічі на рік виконання навчальних програм узагальнюється в аналітичних наказах щодо їх виконання, заслуховуються на педрадах (протокол № 23, червень).

З питанням контролю за виконанням навчальних програм тісно пов'язано питання контролю за веденням шкільної документації (класний журнал, учнівські зошити, щоденники, особові справи). Перевірка класних журналів дає можливість не тільки вивчати стан навчальних програм, а й дізнатися про роботу окремих учителів, класних керівників, учнів, більш об'єктивно обирати об'єкти контролю, планувати відвідування уроків.

Класні журнали перевіряються фронтально два рази на рік, а також вибірково. Усі наслідки контролю фіксуються в журналах, заслуховуються на інструктивно – методичних нарадах та нарадах при директорі (наради при директорі 24.11.2017, 24.04.2018), обов'язково видається накази. Особливе місце в системі контролю посідає перевірка учнівських зошитів як важливе джерело інформації про різні аспекти роботи вчителів і учнів. Виконуючи цю роботу, отримуємо інформацію про рівень навчальних досягнень учнів і систему письмових робіт із того чи іншого предмета, що дає можливість простежити, як здійснюється індивідуальна робота з учнями, як виконуються вимоги єдиного орфографічного режиму.

Перевіряються адміністрацією й учнівські щоденники. Особлива увага при цьому звертається на охайність їх ведення, систематичність контролю за ними з боку класних керівників і батьків учнів, своєчасність виставлення оцінок вчителями-предметниками.

Перевірка щоденників здійснюється фронтально і вибірково окремо по групах. Перевіряється також накопичення оцінок, проведення бесід із безпеки життєдіяльності, наявність взаємозв'язку класного керівника і батьків.

Усі підсумки результатів внутрішньоліцейського контролю оприлюднюються на педрадах, нарадах при директорі, засіданнях науково-методичної ради та узагальнюються у довідках, наказах тощо.